Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-һээ гарана | № 39 (13834) | 1975 оной февралиин 15, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

...ЭЛЭЙ ЭХИНҺЭЭ ...ЭГДЭ ҺАЙНААР

...сэбтэ табан жэлэй һүүлшын, түгэсхэхы жэлдэ рес...нимнай индустриин хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэ..., харюусалгатайшье зорилго табигдана: үнгэрһэн жэ...этэй сасуулхада, 60 миллион түхэригөөр үлүү ехэ ...мышленна продукци худалдахаар хараалагдана.

...ромышленна предприятинуудай коллективүүд, ажалай ...үшүүл энэ жэлэй ехэ даабари үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ ...эд, уггамжын түсэбүүдые, социалис уялгануудые ...ан абаа. Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха жэлэй ...бые болзорһоонь урид, декабриин 28 болотор дүүр..., даабариһаа гадуур 15 миллион түхэригэй промыш... продукци худалдаха гэжэ тэдэ социалис уялганууд ... хэлэгдэнэ. Тиихэдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу...дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойн ...элдэ ажалай ехэ амжалта туйлагдахаар хараалаг...

...удэлмэришэн анги абаһан социалис уялгаа дүүргэ...тула үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продук... шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ...боломжонуудаа хүсэд дүүрэн хэрэглэхэ ёһотой боло... Үйлэдбэриин эмхидхэл, хүтэлбэри нарижуулан һайжа...гдаха, түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга үйлэдбэ...эбтэрүүлэгдэхэ зэргэтэй. Мүн олон шэнэ зүйлэй про... бүтээн гаргагдаха, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл ша... дээшэлүүлэгдэхэ болоно.

Социалис уялгын ёһоор предприяти, коллектив бүхэ... хамтын хэрэгтэ оруулха туһа нэмэринь элирүүлэг... Бага гаргашатай һайн шанартай продукци ехээр бү... гаргаха гэһэн уряатайгаар дэлгэрһэн социалис мү...ндэ бүгэдөөрөө хабаадалсаха, эдэбхи үүсхэл гарган ...лаха хэрэгтэй.

Түрүү коллективүүд социалис мүрысөө үргэнөөр дэл...үлжэ, жэлэй түрүүшын үдэрһөө эршэмтэй шангаар ...лана. Энээниие ажалай январь һарын үрэ дүн... харуулна.

...рин сэмбын комбинадай, «Электромашина», «Теп...рибор» заводуудай, «Татарский ключ» карьероуправ...ын болон бусад зарим коллективүүд продукци үй...рилхэ, худалдаха һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэв. ...ойн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой коллектив ... һайнаар ажаллана. Тэдэнэр январь һарынгаа тү... гадуур 172 мянган плитэ шифер үйлэдбэрилэн .... Тимлюйн цементын заводой хүдэлмэришэд янва... даабариһаа гадуур 1000 тонно цемент шэнэ барил...дта эльгээгээ.

...ционно, прибор бүтээлгын заводуудай, ЛВРЗ-гэй ...ктивүүд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ амжалта ..., мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсан ябаха гэжэ ...нэ. Цехүүд, бригадануудай дунда социалис мү... үргэнөөр дэлгэрүүлһэн прибор бүтээлгын заводой ...ктив январь һарын даабарие болзорһоонь хэдэн ...өөр уридшалан дүүргээд, түсэбһөө гадуур продукци ...эн худалдаа.

...ондо жэлэй январь һарынхитай сасуулхада, рес...ликымнай промышленность муу бэшээр хүдэлжэ га.... Продукци худалдалгын хэмжээн нёдондонойхиһоо ...роцентээр, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ 6 процентээр ...эргдэһэн байна. Гэбэшье промышленна продукци ... гаргаха, худалдаха январь һарын түсэб бүхы ... дүүргэгдээгүй. Иимэ ушар юунһээ тохёолдооб..., зарим коллективүүд нёдондо жэлэй үрэ дүнгүүд... хэрэгтэй тобшолол хээгүй, түсэбөө, социалис уялга... дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ жэлэй түрүү... үдэрһөө ёһотой һайнаар оролдоогүй байха юм.

...иимэһээ продукци ехээр үйлэдбэрилхэ арга болом...үүд олон предприятинуудта ашаглагданагүй. «Гуси...ерская» шахтын, «Бурятстройматериал» нэгэдэлэй ... бусад зарим коллективүүд түсэбөө дүүргэхэ хэ... хүсэ шадалаа ёһотоор элсүүлээгүй, тиигэжэ ехэ ...укци дутуу үйлэдбэрилөө.

...рэнэй түсэб коллектив, предприяти бүхэнэй заата... дүүргэхэ хуули ёһон болоно. Уггамжын түсэб, со...лис уялгануудаа дүүргэхэ гээшэ коллектив бүхэнэй ... хүндын хэрэг мүн. Иимэ эрилтэ бүхы предприяти...дай, бүхы коллективүүдэй урда табигдаха ёһотой. ... уялга абахынь абаад, тэрэнээ политическэ, эмхид...эй хүдэлмэреэр батадхадаггүй, арга боломжонуудаа ...одэггүй коллективүүд үшөөл бии байһаар.

Табан жэлэй һүүлшын жэлдэ урдын дутагдалые даб... болохогүй. Энэ жэлэй түсэбэй хэр зэргэ дүүргэг...эһээ бүхэли табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ дулды... ха юм. Тиимэһээ түгэсхэхы жэл бүхы коллекти...дэй урда шанга эрилтэ табина, ёһотой шалгалтын ... болохо байна.

Предприятинуудай партийна, профсоюзай, комсомолой ...изацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ шалгал...эрэтэй түрэтэйгөөр барижа гарахаар коллективүү... зоригжуулха, ударидаха ёһотой.

Табан жэлэй һүүлшын жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүр... хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эдэбхи үүсхэлээ зорюу...

...ГОВОР БАТАЛАГДАА

...ктромашина» ба ...оприбор» заводуудай ...ивүүд бүхэсоюзна со... мүрысөөндэ нэгэнтэ ...эрхимлэһэн байна. Эдэ ...ктивүүд ажалай ба ...лис мүрысөөнэй баян ...атэй, республикынгаа ... предприятинууд боло....

...одуудай хүдэлмэри... хоорондоо мүрысэнэ. ...ид, участок, бригада...й дунда социалис мү... үргэнөөр дэлгэрэн. ... Мүрысөө һайнаар, аша ...оор дэлгэрүүлһэнэй ... гүрэнэй түсэб, со... уялгануудаа дүүргэ...эдэ коллективүүд 1975 ... уггамжын түсэб, со... уялгануудые бата... абаа.

...иалис мүрысөө улам ... дэлгэрүүлхэ, табан ... түгэсхэхы жэлэй тү... болзорһоонь урид ...хэ зорилго урдаа та... эдэ коллективүүд хоо... мүрысэхэ гэжэ шии... социалис договор һая... баталан абаба.

...овор баталан абалга...оулагдаһан олон хү...нэй хабаадалгатай митинг «Теплоприбор» заводто үнгэргэгдөө. «Электромашина» заводой хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэд эндэ ерэһэн байна.

Хоёр коллектив бэе бэеынгээ дүй дүршэл халан абалсаха, 1975 оной уггамжын түсэб болон социалис уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ бодото туһаламжа хүргэхэ зорилгоор хоорондоо мүрысэжэ эхилээ.

Бүхы коллективээрээ мүрысэхэһөө гадна, цехүүд хоорондоо мүрысэхэ болоо. Мүн түрүү хүдэлмэришэдэй хоорондо мүрысөөн дэлгэрүүлэгдээ. Коллективүүдэй хоорондохи мүрысөөнэй үрэ дүн квартал бүхэндэ согсологдохо юм. Һарын үрэ дүнгүүд бэе бэедээ эльгээгдэжэ, тусхай самбарта бэшэгдэхэ юм.

Кварталай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдээр али заводой коллективэй эрхимлэжэ гараһаниинь партиин Улаан-Үдын горкомоор элирүүлэгдэхэ байна.

Манай корр.

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ АЛХАМУУД

ТАБАН ҺАРААР УРИД

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, социалис уялгануудые абаһан байна.

Колхозой малшад «Жэлэй эхинһээ габшагайгаар ажаллаха» гэһэн уряа доро хүдэлжэ, түрүүшын амжалта туйлаба: гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэгдээ, Хахад жэлэй түсэбэй ёһоор 1.200 центнер мяхан тушаагдаха һаа, бэлэдхэлэй пунктда 1.422 центнер оруулагдаба.

Шахамалшуудай гүүртэнүүдтэ ажалладаг малшад Бато-Мүнко Аюрзанаев, Санжи Тугутов гэгшэд илангаяа һайнаар ажаллаа. Тэдэнэрэй шахаһан 300 хашарагуудынь эрхим сэгнэлтэтэйгээр абтаба

МАНАЙ КОРР.

Баргажан.

ТҮРҮҮШЫН ДҮНГҮҮД

ХОРИ. (Хүдөө бэшэгшэ Д. Доржиев дамжуулна). Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ гүрэндэ һү, мяха тушааха түсэбөө саг болзортонь дүүргэхын тула Үдын совхозой һаалишад, мал адуулагшад дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм. Һүүлэй мэдээгээр тус ажахын һаалишад һү һаалияа улам дээшэлүүлжэ, гүрэндэ сагаан эдеэ тушааха даабаряа үлүүлжэ ябана. Ушарынь хадаа нёдондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2258 килограмм һү һааһан дурсагдагша совхозой һаалишад мүнөө малайнгаа тэжээл ашагтайгаар гаргашалжа, заабол зоотехническэ заабариин ёһоор эдеэлүүлнэ. Эндэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һаалишад Эльфинур Газисова, Ешима Банзаргашеева, Һармажаб Жимбеева гэгшэд урда мэтэ эрхимлэжэ ябана.

Тиихэдэ үхэршэд жэлэй эхинһээ хойшо гүрэндэ 545 центнер мяха тушаажа, түрүүшын кварталай түсэбые 45 центнерээр үлүүлээ. Харин механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ хабарай тарилгада хабаадуулагдаха бүхы машина, техникээ заһабарилжа дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Богонёор хэлэхэдэ, мүнөө тус совхозой фермэ, бригада, отделени бүхэндэ социалис мүрысөөн бүри хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байнхай.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин коллектив габшагай ажалаараа түмэр замшадай дунда суурхана. Тэдэнэр үнгэрһэн жэлые амжалтатайгаар түгэсхөөд, энэ жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэжэ байна.

. Дистанциин коллектив үнгэрһэн жэлэй IV-дэхи кварталай дүнгүүдээр түмэр замшадай дунда шалгаржа, партиин обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзай областной Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Мүн дистанци республикынгаа Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

Мүнөө дистанциин коллектив поезднуудые үбэлэй сагта һаадгүйгөөр ябуулха гэжэ оролдон, харгы зам һайнаар харууһална. Гэхэтэй хамта зунай сагта хүдэлхэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Тиигэжэ энэ коллектив табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ арга хангажа байна.

М. САВЕЛЬЕВ.

ХҮДЭЛМЭРЕЭ ҺАЙЖАРУУЛХА ГЭЛСЭБЭ

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада лекционно хүдэлмэри гэмгүй һайнаар үнгэргэгдөө гэһэн сэгнэлтэ «Знание» бүлгэмэй Толтойн эхин организациин суглаан дээрэ үгтэбэ. Эхин организациин түрүүлэгшэ Д. Г. Замбалов хэһэн хүдэлмэри тухайгаа тоосоо.

Үгэ хэлэгшэд А. Г. Данзанова, Б. Д. Зомонов, Б. Н. Доржиев болон бусадшье лекционно хүдэлмэриин дутуу дундануудые элирхэйлжэ, энэ хүдэлмэри улам һайжаруулха тушаа дурадхалнуудые оруулаа.

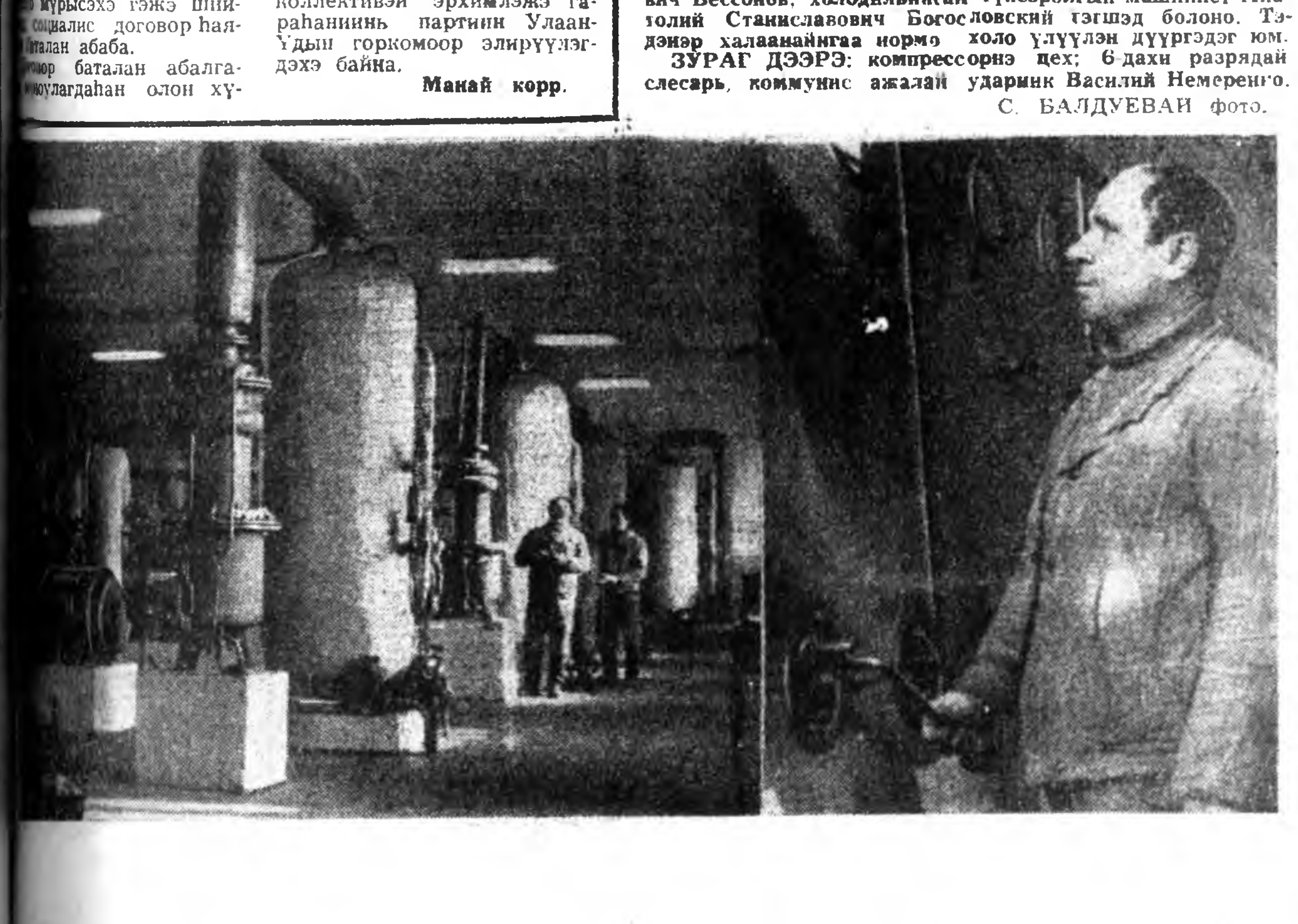
Аймагай түбтэ үнгэргэгдэхэ «Знание» бүлгэмэй гэшүүдэй конференциин делегадууд энэ суглаан дээрэ һунгагдаа.

Б. БИРБАЕВ.

Ленинэй ордено Улаан-Үдын мяха консервын комбинадай компрессорнэ цехтэ үниинэй дүй дүршэлтэй болоһон түрүүшүүл гэхэдэ, 5—6-дахи разрядай слесарьнүүд, коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Василий Максимович Немеренко, Владимир Павлович Бессонов, холодильнигай түхеэрэлгын машинист Анатолий Станиславович Богословский гэгшэд болоно. Тэдэнэр халаанайнгаа нормо холо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: компрессорнэ цех; 6-дахи разрядай слесарь, коммунис ажалай ударник Василий Немеренко.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

ВЕЛИКОБРИТАНИИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТР МОСКВАДА ЕРЭБЭ

Великобританиин Премьер-Министр Гарольд Вильсон албанай хэрэгээр февралиин 13-да Москвада ерэбэ. Гадаадын ба холбоото оронуудай хэрэгүүдые эрхилдэг министр Дж. Каллагэн тэрээнтэй хамта ерээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. В. Архипов, В. А. Кириллин, СССР-һээ Великобританида байдаг элшэн сайд Н. М. Луньков Великобританиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ Великобританиин Премьер-Министрые, бусад тусхай тушаалтадые угтаһан байна.

СССР-эй министрнүүд, бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ угталгын үедэ байлсаа.

Великобританиһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд сэр Теренс Гарби угтагшадай дунда байлсаба.

Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд аэродром дээрэ айлшадые амаршалаа.

Хүндэлэлэй харуул ниидэлгын талмай дээрэ жагсаагдажа, Великобританиин ба СССР-эй Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ.

А. Н. Косыгин, Г. Вильсон совет сэрэгшэдэй урдуур ябажа, тэдэнэртэй мэндэшэлэлдээ.

Уггамжын һүүлээр Г. Вильсон, Дж. Каллагэн гэгшэд А. Н. Косыгинтай, А. А. Громыкатай хамта машинануудта һуужа, мотоциклистнүүдээр үдэшэгдэн, хото тээшээ шэглэн ошобо. Автомашинануудай үнгэрэн гараһан үйлсэнүүд СССР-эй, Великобританиин гүрэнэй тугуудаар, Советскэ Союзай ба Великобританиин арадуудай хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөн бэхижүүлгын хүндэлэлдэ амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэһэн байгаа.

(ТАСС).

Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

Россиин Федерациин гуталай, арһанай, галантерейнэ ба фурнитурна промышленностиин предприятинуудай уран зураашадай, хэбшэдэй, колористнуудай зүблөөн февралиин 13-да РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ болоо.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй ба РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведүүдэй, СССР-эй болон РСФСР-эй Госплануудай, СССР-эй Госснабай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, союзна ба республиканска министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин предприятинуудай ба организацинуудай директорнүүд, ахамад инженернүүд, уран зураашад, хэбшэд болон колористнууд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

СОВЕТ-АНГЛИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ЭХИЛБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, Великобританиин Премьер-Министр Г. Вильсонэй, гадаадын болон холбоото оронуудай хэрэгүүдые эрхилдэг министр Дж. Каллагэнай хоорондо хөөрэлдөөнүүд февралиин 13-да Кремль соо эхилбэ.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулгын, Европын ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлгын, эдэнэй хоорондо эб найрамдалта, адли тэгшэ эрхэтэй, али алиндань ашатай туһатай харилсаа холбоо тогтоон хүгжөөлгын асуудалнууд хөөрэлдөөнэй гол анхаралда табигдаһан байна.

Түүхэтэ удха шанартай эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ Советскэ Союзай, Великобританиин бүтэмжэтэй һайн хамтын ажал ябуулга шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Гэхэ зуура, политическэ, худалдаа наймаанай-экономическа ба бусад асуудалнуудаар Советскэ Союзай, Великобританиин хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ хүсэлэнтэй байһанаа хоёр тала мэдүүлээ.

Хөөрэлдөөнүүд хани халуун, бүтэмжэтэй һайн оршон байдалда үнгэрбэ.

Совет талаһаа — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо М. Р. Кузьмин, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагшад А. М. Александров, А. И. Блатов, СССР-һээ Великобританида байдаг элшэн сайд М. Н. Луньков, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн В. П. Суслов;

Англиин талаһаа — Премьер-Министрэй кабинедэй секретарь сэр Джон Хант, гадаадын хэрэгүүдэй министрэй саг үргэлжын орлогшын орлогшо сэр Джон Киллик, Великобританиһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд сэр Теренс Гарви, Премьер-Министрэй ахалагша туһалагша Р. Т. Армстронг, Премьер-Министрэй пресс-секретарь Дж. Т. У. Хейнц болон бусад тусхай тушаалтад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

Великобританиин Премьер-Министр Гарольд Вильсон албанай хэрэгээр Москвада ерэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хөөрэлдөөнүүдэй эхилхын урда тээ.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС-тэ, ВЛКСМ-эй ЦК-да

. КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет, ВЛКСМ-эй Центральна Комитет 1974 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө союзна ба автономито республикануудай, хизаарнууд болон областьнуудай, городуудтахи районуудай ба городуудай, районуудай, национальна округуудай, промышленностиин, барилгын ба транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй, мүн газар тариалангай, мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилэн абаха ба бэлэдхэхын түлөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзэбэ. Эдэ асуудалнуудаар зохихо тогтоолнууд баталагдан абтаа.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет ба ВЛКСМ-эй Центральна Комитет доро дурсагдагшадые бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаа гэжэ мэдэрээд, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнаба:

1974 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эгээн эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДЫЕ

РСФСР-ые,
Украинын ССР-ые,
Белоруссиин ССР-ые,
Узбегэй ССР-ые,
Грузиин ССР-ые,
Азербайджанай ССР-ые,
Молдавиин ССР-ые,
Эстониин ССР-ые;

АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКАНУУД, ХИЗААРНУУД, ОБЛАСТЬНУУДЫЕ

РСФСР-һээ — Дагестанай АССР-ые, Мариин АССР-ые, Краснодарай хизаарые, Хабаровска хизаарые, Белгородско областиие, Волгоградска областиие, Воронежско областиие, Горьковско областиие, Ивановска областиие, Куйбышевска областиие, Ленинградска областиие, Магаданска областиие, Московско областиие, Мурманска областиие, Оренбургска областиие, Ростовско областиие, Саратовска областиие, Свердловско областиие, Смоленскэ областиие;

Украинын ССР-һээ — Днепропетровско областиие, Донецкэ областиие, Запорожско областиие, Ивано-Франковско областиие, Киевскэ областиие, Полтавска областиие, Херсонско областиие, Черкасска областиие, Черниговскэ областиие;

Белоруссиин ССР-һээ — Брестскэ областиие, Гомельско областиие;

Узбегэй ССР-һээ — Андижанска областиие, Сырдарьинска областиие, Ташкентскэ областиие;

Казахай ССР-һээ — Актюбинска областиие, Мангышлакска областиие, Тургайска областиие, Уральска областиие;

Грузиин ССР-һээ — Аджарай АССР-ые;

Азербайджанай ССР-һээ — Нагорно-Карабахска автономито областиие;

Киргизэй ССР-һээ — Ошско областиие;

Таджигай ССР-һээ — Ленинабадска областиие;

Туркмениин ССР-һээ — Чарджоудска областиие;

1974 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ промышленностиин, барилгын ба транспортын предприятинуудайнь эгээн эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһанай түлөө,— Казахай ССР-ые;

Москва хотые, Ленинград хотые, Башкирай АССР-ые, Татарай АССР-ые, Красноярска хизаарые, Алма-Атын областиие, Новосибирскэ областиие, Омско областиие, Челябинска областиие шагнаба.

Илагшад гэжэ мэдэрэгдээд, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай мүнгэн шангуудтай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаа:

100 город ба городуудтахи районууд;

230 район ба национальна округууд;

предприятинуудай, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, барилгануудай, научно-шэнжэлгын ба бусад эмхинүүдэй 752 коллектив;

колхозуудай, совхозуудай, ажахынууд хоорондын ба бусад хүдөө ажахын предприятинуудай, организацинуудай, научно-шэнжэлгын эмхи зургаануудай 742 коллектив шагнагдаа.

Тэрэ тоодо **Буряадай АССР-һээ:**

Захааминай аймаг,
Кабанскын аймаг,
Баргажанай аймагай Улаанай колхоз,
Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхоз шагнагдаба.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК 1974 оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гүнзэгыгөөр шэнжэлхыень, мүрысөөндэ илагшадай дүй дүршэл согсолхо ба дэлгэрүүлхыень, тиихэдээ олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг мэдээсэлэй хэрэгсэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэхыень партийна, Соведүүдэй, профсоюзна, комсомолой ба ажахын органуудта даалгаа. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, партида, совет арадта хандаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй Хандалгатай зохилдуулан, мүрысөө эмхидхэлгые саашадань улам һайжаруулхын, 1975 оной түсэбүүд болон социалис уялгануудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангахын тула хэмжээнүүдые хараалан тодорхойлхо ба бэелүүлхэ.

* * *

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК 1974 оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшадые халуунаар амаршална, промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын ба транспортын хүдэлмэрилэгшэд бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй тугые бүри дээрэ үргэхэ, 1975 оной даабаринуудые болзорһоо урид дүүргэхэ, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар түгэсхэхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ сүм зорюулха гээд этигэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

ХЭРЭН. (Телефоноор абтаба) Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй райкомдо боложо үнгэрөө. Суглаанда уригдагшад «КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй дүнгүүд ба табан жэлэй түгэсхэхы жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын тула аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь А. Д. Моглоевой хэлһэн элидхэлые зүбшэн хэлсэбэ.

Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд аймагай ажалшадай, коллективүүдэй юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн үедэ туйлаһан амжалта тухай тогтоо. Тиихэ зуураа, ажал хүдэлмэридэ ушарһан дутуу дунданууд тухай, гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд тухай онсо тэмдэглэһэн байха юм. Түгэсхэхы жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхэ, табан жэлэй түсэб бүхы дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ, арга боломжоёо элсүүлхэ байһанаа элирхэйлээ.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ЗОРИЛГОНУУД ЗҮБШЭГДЭБЭ

«КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ үндэһэлэн, арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдажа байгаа зорилгонууд тухай» асуудал Ахын аймагай Орлигой дунда һургуулиин партийна хамтын суглаан дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэбэ. КПСС-эй райкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша Д. Б. Шарастепанов тус асуудалаар элидхэл хээ.

Тиихэдээ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы удха шанартай табадахи жэлдэ багшанарай урда табигдаһан зорилгонууд тухай хөөрэхэ зуураа, туйлаһан амжалтанууд болон бии байгаа дутуу дунданууд тухайгаа тогтобо.

Коммунист-багшанар Я. Д. Дамбаева, А. Ш. Аюшеева, М. П. Галсанова болон бусад һурагшадайнгаа мэдэсые саашадань һайжаруулхын тула ехэ оролдолго гаргаха, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

В. ГАЛСАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

«МАРС-3» МУЗЕЙДЭ ТАБИГДАБА

КАЛУГА. (ТАСС-ай корр. Н. Александров). Өөрсэ шухаг шэнэ зүйл — «Марс-3» гэжэ планетэнүүд хоорондын автомат станци К. Э. Циолковскиин нэрэмжэтэ Космонавтикын түүхын гүрэнэй музейдэ табигдаа. Замбуулинай энэ совет аппарадай туһаламжаар 1971—1972 онуудта Марсые, мүн тэрэнэй оршон тойронхиие шэнжэлхэ ехэ хүдэлмэри хэгдэлэн байна.

ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭМНАЙ ЕХЭ

Профсоюзай ажабайдал

Ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ профсоюзай организациин дүүргэдэг үүргэ горитой гэжэ мэдээжэ ёһотойт. Энэ зорилгоёо хэр бэелүүлдэг тухайгаа хөөрэхэ һанаатайб. 16 цехком, профсоюзна 60 бүлэг манай предприятида бии. Энэ хүсые зүбөөр ударидаад, эмхидхээд байхада хэды шэнээн ехэ юумэн хэгдэхэ гээшэб!

Нэн түрүүн культурна ажабайдал тухайгаа хөөрэхэ дуратай байнаб. Манай модоной комбинадта соёлой байшан, юһэн улаан булан, хоёр библиотекэ, кинотеатр, стадион бии. Эдэ бүгэдэн хүдэлмэриеэ ябуулхадамнай ехэ туһа хүргэдэг aаб даа. Мүн профсоюзай 400 гаран эдэбхитэд манай ябуулдаг хүдэлмэрине эмхидхэлгэдэ, үнгэргэлгэдэ хабаадалсадаг юм.

«Совет арадта алба хэнэб», «Эхэнэр хүн — коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсана», «Парижска коммуна тухай», «А ну-ка, парни», «Хүн ба хуули», «Эбтэй эетэй арадуудай бүлэ соо» гэхэ мэтын гаршагтай үдэшэнүүдые бидэ үнгэргөөбди. 1974 оной апрелиин долоондо элүүр энхын бүхэдэлхэйн үдэртэ зорюулагдаһан үдэшэ эмхидхээбди. Гадна манай соёлой байшангай дэргэдэ уласхоорондын политическэ байдалай, медицинын асуудалаар саг үргэлжын лектори хүдэлнэ.

1974 оной февраль һарада уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой слёт ехэ һайнаар эмхидхэгдэжэ үнгэрөө һэн. Гадна май, июнь, июль, август һарануудта нэгэдэхи, хоёрдохи участогуудай, ДСП-гэй, РММ-гэй, РСУ-гай, транспортна цехэй коллективүүдтэ ажалай алдар солын үдэрнүүд баяр ёһолой оршон байдалда болоо. Мүн коммунис ажалай ударнигуудай арбадахи, эхэнэр механизаторнуудай нэгэдэхи слёдууд үнгэргэгдөө.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэридэ 100 гаран хүн хабаадалсана. «Стружка» гэжэ агитбригада, «Залуу наһан» гэжэ инструментальна ансамбль, хоровой ехэ коллектив, драматическа кружок гэхэ мэтэ эдэбхитэй һайнаар хүдэлмэреэ ябуулна.

1973 оной дүнгөөр манай соёлой байшангай коллектив облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугаар, духовой оркестрэй хүсэд комплектээр шагнагдаа һэн. Харин «Стружка» гэжэ агитбригадамнай республиканска харалгада хабаадалсахадаа, нэгэдэхи һуури эзэлжэ, нютагайхинаа баясуулаа.

Профсоюзай рабочкомой уран һайханай бүлгэмүүдэй коллективүүдэй дунда дэлгэрхэ социалис мүрысөөнэй гурим жэл бүхэндэ баталан абадаг, һара бүхэндэ дүнгүүдыень гаргадаг. Тиихэдээ цех, участогуудай улаан булангуудай ямар байһаниие заал һаа хараадаа абана. Хүдэлмэришэдэй аша ехэтэйгээр, өөһэдтөө туһатайгаар амарха эрхэ байдал байгуулха гээшэ тон шухала ха юм.

Хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри манай библиотекэ ябуулдаг. 900 гаран хүн эндэ ерэжэ ном абадаг, газетэ, журналнуудые уншажа, дэлхэй дээрэ боложо байһан һүүлэй һонинуудтай тапилсадаг юм.

1974 оной турша соо олон хүнэй хабаадалгатай 10 хэмжээ ябуулга эндэ бэелүүлэгдээ. Библиотекэмнай КПСС-эй Загарайн райкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай.

Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо спортивна хүдэлмэри эли бодо һайжараа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. 700 гаад хүн һайн дуранай «Труд» бүлгэмэй гэшүүд байха юм. Тэдэнэй дунда жара гаран разряднигууд бии. 220 хүн ГТО-гой шэнэ нормонуудые амжалтатайгаар тушаажа байна. Шатараар, хүнгэн атлетикээр, санаар ябалгаар, боксоор, волейболоор, стол дээрэ наададаг теннисээр комбинадаймнай чемпионадууд үнгэргэгдөө. Бүхыдөө 180 хүн спортын элдэб секцинүүдтэ ябана.

Социалис мүрысөө эмхидхэхэ, ябуулха талаар профсоюзай организаци ехэ үүргэтэй гэжэ бидэ мэдэнэбди. Тиимэһээ цех, участок, бригадануудай коллективүүдэй дунда социалис мүрысөөнэй договор баталха талаар горитой юумэн хэгдэнэ. Мүн социалис уялгануудые абаха хэрэгые профсоюзай рабочком хиналта доро абанхай.

Тиигээд мүрысөөнэй ябасые үргэнөөр соносхон харуулха гэжэ бидэ нилээн оролдонобди. Коллектив бүхэнэй социалис уялгануудаа хэр дүүргэжэ байһыень харуулһан бюллетень гаргадагбди. Мүн комбинадайнгаа радиогоор мүрысөөнэй дүнгүүдые ходо дамжуулжа, сахилгаан хуудаһануудые гаргажа, һара бүхэнэй дүнгөөр илагшадай нэрээр ажалай алдар солын тугуудые үргэжэ, үдэр соо һайн үрэ дүнгүүдые харуулһан хүдэлмэришэдэй хүндэлэлдэ улаан одохонуудые носоонко байдагбди.

10 үдэр бүхэндэ мүрысөөнэй бюллетеньнүүд гаргагдана. Харин һарын, кварталай дүнгөөр цех, участок, бригадануудай коллективүүдтэ дамжуулгын Улаан тугуудые. Хүндэлэлэй грамотануудые мүнгэн шантайгаар барюулдаг заншалтайбди.

Ажахын нөөсэ, арга боломжонуудые үйлэдбэридөө үргэнөөр хэрэглэхэ тухай конкурс-харалга соносхогдонхой. Гадна ажалайнгаа газарые сэбэрээр байлгахые хүдэлмэришэн бүхэн оролдоно, энэ талаар эрхимлэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа үгэнэ.

«Эрхим журамтай коллектив» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө манай комбинадай ажалша коллективүүд тэмсэнэ. Энэ үнэтэй үүсхэл ДСП-гэй, модо тайралгын цехүүдэй бригаданууд гаргаа һэн.

Социалис мүрысөөндэ профсоюзай организациин бүхы гэшүүд хабаадалсана. Бүхыдөө 2289 хүн. Эдэнэрэй олонхинь ажалдаа коммунис ёһоор хандаха хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. профсоюзай 1042 гэшүүд коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

«Модоной комбинадай залуу хүдэлмэришэн бүхэндэ — дунда һургуули» гэһэн уряа доро дэлгэрһэн мүрысөөндэ хоёрдохи участогай коллектив эрхим амжалтануудые туйлаа. Тиигэжэ дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртөө һэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ социалис мүрысөөн бүри һайнаар ябуулагдадаг болоо гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди. Эмхидхэлынь һайжараа, олон хүн хабаадалсадаг болоо, ябасыень соносхон харуулга гуримшаа, моральна болон материальна урмашуулга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо гээшэ.

Модо тайрагшадай, дүрбэдэхи участогай коллективүүд угтамжын түсэбүүдые абаа һэн. Харин ДОЦ-ой хүдэлмэришэд үдэрэй турша соо алмаһан материалаа хэрэглэжэ, нэгэ үдэр соо хүдэлхэ байһан тухайгаа мэдүүлээ. Ингэжэ социалис мүрысөө һайнаар эмхидхээд, хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэри эрид һайжаруулаад байхада ажалшадай эдэбхи үүсхэл улам дээшэлнэ. энээнһээ уламжалан предприятиин ажал хэрэг һайнаар ябана. Жэшээлхэдэ, модо хюреэдэлгэ дээрэ хүдэлдэг арбан бригада 1974 онойнгоо түсэб энэ оной декабриин нэгэндэ дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ һэн. Зориһондоо хүрэжэ, эдэнэр бүри ехэ амжалта туйлажа шадаха байһанаа харуулаа.

Хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ талаар үшөө ямар аргануудые бидэ хэрэглэдэг гээшэбибди? Дүй дүршэлтэй, үнинэй хүдэлмэришэд залуу, һая хүдэлхэеэ ерэһэн зониие шефтээ абана. Жэшээлхэдэ, нүхэд Данилова Жанаева хоёр комсомол-залуушуулай бригадануудые шефтээ абаад, мэргэжэлдээ һургана. 7 хүнһөө бүридэһэн һурган хүмүүжүүлэгшэдэй совет бии болгогдожо, энэ хэрэг гуримшажа байна.

Һарадаа нэгэ дахин мастернуудай, бригадануудай хюрөө хурсадагшадай һургуули хүдэлнэ. Гадна коммунис ажалай 12 һургуули, экономикын үндэһэ һуури шудалдаг 18 кружок хүдэлмэришэдэй эрдэм мэдэсэ дээшэлүүлхэдэмнай горитой туһа хүргэдэг aаб даа.

Н. ХОРУШУНОВА,
Онохойн модоной комбинадай профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ.

Загарайн аймаг.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР С. Ж. АРЖИГАРОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ.

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын прокуратура болон сүүдэй органуудта олон жэлэй турша соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшын орлогшо Содбо Жалсанович **Аржигаровые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ Соведүүдэй байшан.
1975 оной февралиин 12.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Д. Д. ДОНДУКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ.

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, театральна искусство олоной дунда тарааха талаар зохёон байгуулхы ехэ ажал ябуулһанайнь түлөө Буряадай Х. Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй драмын театрай актер Дагба Доржиевич **Дондуковые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной февралиин 12.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. Ф. РЫЖАКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, партийна, совет, комсомолой болон арадай хиналтын органуудта олон жэлэй турша соо аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө арадай хиналтын Улаан-Үдын районно комитедэй түрүүлэгшэ Мартемьян Федорович **Рыжаковые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной февралиин 12.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Шэнэ жэлэй түрүүшын һара үнгэрөө. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад үнгэрэгшэ жэлэйнгээ амжалтануудые батадхан, түгэсхэхы жэлэй түрүүшын һарада эршэтэй шангаар ажаллажа гараба. Январь һарада түсэбэй ёһоор 1148 центнер һү һааха байбал, 1365 центнер һү үйлэдбэрилһэн байна. Энээнэй ашаар миллионер колхоз хараалагдаһан һарын түсэбһөө 57 центнер ехэ һү гүрэндэ тушаагаа.

Ягодныn үүлтэртэ малай фермын коллектив колхозой һаалишадай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсана. Эндэ 364 центнер түсэбэй орондо 405 центнер һүн абтаа. Һаалишад Е. Черных, М. Борисова, П. Сутемьева гэгшэд хамтын хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулба.

Булагай фермын малшад Ягодныn һаалишадһаа ехээр гээгдэбэгүй. Булагаархин үнеэн бүриһөө 220 килограмм һү һаажа, түсэбөө 112 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Һаалишад Клара Ванданова, Нина Лубсанова, Таня Дашинимаева гэгшэд үнеэн бүриһөө 247—277 килограмм һү һааба.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, 1500 түхэриг мүнгэн шаң барюулагдаа. Энээгээр урмашан баярлаһан колхозой малшад үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө габшагай шангаар ажаллажа, абаһан уялгаяа бэелүүлхын, мал ажалай продуктнуудые улам ехээр абахын, гүрэндэ худалдахын түлөө тэмсэжэ байна.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

1975 ОНДО ХЭГДЭХЭ МЕЛИОРАЦИ

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ мелиорациин хүдэлмэрине хүгжөөлгэдэ 7 миллиард түхэриг һомологдоо. Энэнь 1971 онойхиһоо хоёр дахин ехэ болоно. Уһанай ажахын барилгын гол хараа шэглэлнүүд тухай хөөрэжэ үгэхэ гүйлтатайгаар ТАСС-ай корреспондент СССР-эй Мелиорациин ба уһанай ажахын министерствын Главна управлениин начальник В. Т. КОМИССАРОВТА хандаба.

— КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор энэ хүдэлмэриин түсэбүүд тодорхойлогдонхой юм, — гэжэ В. Т. Комиссаров хэлэбэ. — Газарай мелиораци саашадань хүгжөөхэ тухай шиидхэбэриие парти, правительствын шэнэ анхарал оролдолго мүн гэжэ мелиорациин барилгануудай коллективүүд угтаа һэн. Газарай үрэжэл һайжаруулха ехэ хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулагдана.

2 миллион үлүүтэй гектар газар хатааха, уһалха хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Түсэбтэ табан жэлэй эхеэр, 1971 ондо 300 мянгаһаа халта үлүү гектар газарай уһалагдаһан һаань, түгэсхэхы жэлдэ 985,1 мянган гектарта хүргэгдэхэ юм. Гүрэнэй мүнгөөр намаг налхитай 1.016,6 мянган гектар газар хатаагдаха,10 миллионһоо дээшэ гектар бэлшээри уһалагдахаар хараалагдана.

Уһалагдадаг газараа үндэһөөрнь һайжаруулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ. Нэгэ миллионһоо дээшэ гектарта иимэ хүдэлмэри хэгдэхэ.

Хараалагдаһан программануудаа дүүргэхын тула олон миллион мелиораторнууд арга боломжоёо бүрин хэрэглэхэ, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгада оруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, тула ехэ хүсэлэл оролдолго гаргаха ёһотой.

Манай ехэ ехэ барилганууд дээрэ шухала асуудалнууд шиидхэгдэхэ. Европодохи эгээн ехэ Каховско уһалуурийн түхеэрэлгөөр 15 мянган гектар газар уһалагдадаг болохо. Хойто Крымэй канал — үшөө 11 мянган гектар, Ставрополиин ехэ каналай хоёрдохи ээлжээн хэдэ мянгаад гектар хуурай газар уһалха арга олгохо байха.

Кубаниин гурбадахи далай — Краснодарай сөөрэм хүсэд дүүрэн хүсэндөө оруулагдажа, 3 миллиард кубометр хэмжээнтэй болгогдохо.

Саратовска, Волгоградска, областьнуудай талануудта, Прибалтикын ба Алас-Дурнын полинууд дээрэ, Дунда Азиин республиканууудай гандадаг газарнуудта, ороной бусад районуудта уһанай ажахын гол шухала барилганууд хэгдэхэ юм.

Хара хүрьһэгүй нютагуудта мелиорациин хүдэлмэри хүгжөөхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. 1975 он энэ үргэн нэлэнхы хизаарые үндэһөөрнь хубилгаха удаан болзортой программа бэелүүлхэ түрүүшын жэл болохо. Эндэ мелиорациин хүдэлмэриин хэмжээн нёдондо жэлэйхиһээ хахад хубяар нэмэхэ байна. 95 мянган гектар намаг налхитай газар хатаагдаха. 77 мянган гектар уһалагдадаг бэлшээри бии болгогдохо юм. 774 мянган гектарта культуртехническэ ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ.

Поволжиин, Хойто-Кавказай, Полесиин районуудтахи газарые улам шанаржуулан һайжаруулха хүдэлмэри хэхэ шухала гэжэ мелиораци тухай тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

(ТАСС).

Совет орон: ШЭНЭ ҺОНИН

НОРИЛЬСКЫН ХҮНДЭТЭ ГРАЖДАНИНУУД

НОРИЛЬСК. (ТАСС-ай корр.). Элитэ мэдээжэ хэдэн хүнүүдтэ хотын хүндэтэ гражданинууд гэһэн нэрэ зэргэ Норильск хотын Соведэй сесси олгоо. Геолого-минералогиин эрдэмэй доктор, Норильскын шулуу нүүрһэнэй ба полиметаллай рудануудые түрүүлэн олоһон элитэ мэдээжэ эрдэмтэ, ороной хүндэтэ полярник Н. Н. Урванцев, Заполяриин энэ хотые эмхидхэн тогтоолгын үндэһэ һуури табиһан А. Е. Воронцов, Дудинка — Норильск гэһэн түмэр замые барилсагша, мүнөө «Норильскснаб» управлениин начальник В. Н. Всесвятский, зэдэй заводой хайлуулагша, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Социалис Ажалай Герой А. С. Шеремотов гэгшэд тэдэнэй дунда бии.

Норильск мүнөө промышленна ехэ хото болонхой. Фабрика, заводууд, уурхайнууд эндэ баригдаа. Юһэ, арбан хоёр дабхар байшан гэрнүүд, соёлой ордонууд, хушалтатай елүүрнүүд, стадионууд, һуралсалай ба научна эмхи зургаанууд полярна дүхэригэй саана баригдажа байнхай. Совет хүнүүд эдэ бүгэдые бодхоогоо. Эгээл тиимэһээ эдэнэй эрхим түрүү хүнүүдые хотын хүндэтэ гражданинуудай зэргэдэ оруулхаар шиидхэгдэ.

«ДНЕПРЭЙ» ҺҮҮЛЭЭР... «МАЯК»

КИЕВ. (ТАСС-эй корр. Н. Вовченко). Эндэхи «Маяк» заводой конвейерһээ хоёр миллиондохи магнитофон бүтээгдэн гараба. «Маяк-202» түхэлэй модель хоёрдохи классай транзисторна аппарат болоно.

Энэ заводто «Маяк» гэжэ аппарат бүтээгдэдэг болоҗо байна.

Предприятиин коллектив үйлэдбэреэ улам үргэдхэнэ. Урда тээнь эндэ хорин жэлэй туршада бүтээгдэһэнтэй адли продукци түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй турша соо үйлэдбэрилэгдөө.

Байгша ондо Киевэй энэ завод нёдондонойхиһоо һуураггүй ехэ продукци — 250 мянган магнитофон бүтээжэ, худалдаанда гаргаха юм.

ЯХАДАЙ ГАЗАЙ БАЯЛИГ

ЯКУТСК. (ТАСС-ай корр.). Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ айхабтар ехэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха ехэ түсэбүүдые Яхадай газ үйлэдбэрилэгшэд хараалаа. Бригада бүхэн дунда зэргээр 1 мянган метр газар үрэмдэхэ уялга абаа. Дүн хамта 125 мянган метртэ малталга хэгдэхэ байна. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ юм. Байгаалиин газай нөөсэ баялигуудые шэнжэлэн ололго 350 миллиард кубометртэ хүргэгдэхөөр түсэблэгдэнэ.

Газарай гүн сооһоо нөөсэ баялигуудые шэнжэлэгшэд «сэнхир түлишэтэй» үшөө хоёр газар олохоор хараална.

Геолого-бэдэрэлгын хүдэлмэриин ашаг үрые нилээд дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Жэл соо 8 мянган метр газар малтахын түлөө бригаданууд мүрысэнэ. Энэнь Яхадай үрэмдэгшэдэй туйлаһан ажалай бүтээсэһээ һуураггүй дээгүүр юм.

Эдэ хэмжээ ябуулгануудай ашаар түсэбтэ табан жэлэй һүүл багта олоҗо гаргагдаһан байгаалиин газай нөөсэ баялигуудай хэмжээн 800 миллиард гаран кубическа метр болохо байха.

МАШИНАНУУД — НАЙДАМТАЙ ГАРТА

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр. Н. Карасев). «Машина бүхэниие — найдамтай, бата гарта байлгахаа» гэһэн уряа доро Алтайн хизаарай колхоз, совхозуудта механизаторай бүгэдэ ниитын һуралсал үнгэргэгдэнэ. Олон мэргэжэлтэй тракторист-машинистнүүд Курьинска районой «Мир» совхоздо һуража гараба. Курсада һурагшад шэнэ түхэлэй тракторнуудые, сеялкэнүүдые, мүн хүдөө ажахын бусад машинануудые шудалһан, агротехническэ эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлһэн байна. Механизаторнууд һайнаар һуража гараа гэжэ шалгалтын комисси тэмдэглэбэ. Тус ажахын механизаторнуудай дүрбэнэй гурбан хубинь мүнөө нэгэдэхи ба хоёрдохи классай тракторист-машинистнүүдэй үнэмшэлгэ абанхай. Тракторнуудые, комбайнуудые хоёр халаанаар хүдэлгэхын тула тус совхоз мэргэжэлтэдээр хүсэд хангагдаба.

Хабарай тарилгын урда тээ Алтайн хизаарай 40 мянган механизатор мэргэжэлээ дээшэлүүлхэнь. Тэрэнһээ гадна 25 мянган залуу тракторист, комбайнернууд хүдөөгэй техническэ мэргэжэлэй училищинуудта, курсануудта һуража гараха байна.

РУДА ЕХЭЭР МАЛТАГДАНА

НОВОКУЗНЕЦК. (ТАСС-ай корр. Е. Пастушенко). Кузнецкэ металлургическа комбинадта үшөө нэгэ — 7-дохи, Ирбинскэ уурхай нэмэбэ. Энэнь жэлдээ 3 миллион тонно түмэрэй руда үгэдэг болохо. Руда малтан абадаг шэнэ предприятинь мүнөөнэй техникээр хангагданхай. Бүхы ажалынь сэнһожоруулагданхай, автомадаар хангагданхай, түрүүшын зуугаад тонно руда үйлэдбэрилэн гаргаба.

ЯХАДАЙ НОГООН ЦЕХ

ЯКУТСК. (ТАСС-ай корр. Д. Бубякин). Республикын ниислэл хото шадархи «Якутский» гэжэ совхоз ногоон мангирай, саладай хэдэн зуугаад центнер түрүүшын ургаса худалдаанда гаргаба. Энэ... Хойто зүгтэ овощ ур... эгээн ехэ ажахы юм... нэй теплицэ 15 мянг... бэлжэн метр газар... Зууһаа бага бэшэ... овощ ургуулан хүрэ... рэндэ худалдаха уя... ажахын хүдэлмэри... абаһан байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ... номито республикын... районуудай, мүн З... риин олонхи сов... овощ ургуулдаг боло...

САГАЙ УЛАРИЛ БҮХЭНИИЕ ҺОНИРХУУЛНА

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Сагай уларил... бүхэнэй анхарал... һонирхол үүсхэдэг... зар дээрэхи 4 мянга... ци, 7400 пост сагай... лые адаглан шэнжэл... даг «Метеор» гэжэ... линай түхеэрэлгэ,... нюрууһаа дээгүүд 900... метр үндэртэ ниидэ... хэмэл одон сагай... шэнжэлэгшэдтэ ту... байна.

СССР-эй Министр... Соведэй дэргэдэхи... уларил шэнжэлдэг... главна управлениин... ник Ю. А. Израэль... гадаадын журналист... зорюулагдажа һаяхан... вада үнгэргэгдэһэн... конференци дээрэ үг... хэдээ, эдэ баримта... нүүдые дурдаба. Сагай... рил шэнжэлдэг алба... соо орон дотороо... лиард түхэригэй аша... той хүдэлмэри хэдэг...

530 городой пункт... автомобилиин... агаарай хэр сэбэр... ниинь хинан шалга... юм. 70 станцяда хүр... роогой, саһанай хи... бүридэл 15 жэлэй... соо шэнжэлэгдэжэ бай...

Газарай нюруу дээрэ... най химическэ бүр... 4 мянга гаран пункт... нэ. Манай ороной бү... байдаг 12 далайн уһан... нөөр шэнжэлэгдэнэ.

ХЭҺЭН АЖАЛНАЙ ЕХЭ, ЗОРИЛГОМНАЙ ҮШӨӨ ЕХЭ

Республикымнай кооператорнууд түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн бүгэдэ арадай хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоо. Социалис уялгануудые баталан абаад, тэдэнэй үгэеэ бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тула үнгэрһэн жэлдэ ехэ хүдэлмэри хээ гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Үнгэрһэн жэлдэ розничнэ худалдаа наймаан 677,8 миллион түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али 1973 онойхиһоо 7,4 процент ехэ болоо.

Загарайн, Байгалай райпонуудһаа бэшэ коллективүүд эд бараанай эрьесын 4 жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Энэ хугасаада эд бараанай эрьесын түсэб 131,4 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али республикын ажалшадта түсэбһөө гадуур 7,5 миллион түхэригэй эд бараан худалдагдаа. Хото, хүдөөгэй зон үнэтэй автомашина, холодильник, телевизор, гоё һайхан ковернуудые болон һайн шанартай бусад эд бараа олоор худалдан абадаг болоо. Энэ баримта арад зоной ажаһуудалай баян дэлгэр болоһые гүйсэд гэршэлжэ үгэнэ бшуу. Элдэб зүйлэй эд бараа арад зондо худалдаха табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ урагшатай ябана.

Нийтын эдеэ хоолой эмхи зургаанууд продукци бүтээн гаргалгаяа 128,8 процентээр дээшэлүүлээ. Эд хэрэглэгшэдэй кооперацин мэдэлэй промышленна болон бусад үйлэдбэриин коллективүүд энэ хугасаада 30 миллион түхэригэй эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдые бүтээн гаргажа, арад зондо худалдаһан байха юм. Үнгэрһэн үедэ хилээмэнэй заводууд 130 мянган тонно продукци үйлэдбэрилэн гаргаба.

Хүдөө ажахыһаа абтадаг продуктнуудые бэлэдхэхэ талаар эд хэрэглэгшэдэй кооперацин коллективүүд ехэ хүдэлмэри ябуулдаг болонхой.

Городой хүн зониие мяхан, хүдөө ажахын бусад продуктнуудаар хангаха талаар республикымнай кооператорнууд амжалтатай.

Һүүлэй үедэ потребкооперацин материально-техническэ базэ хараа байса һайжарба. Республикын тосхон, сууринуудта, городуудта 46 магазин, 8 столово, хилээмэнэй 10 пекарни шэнээр баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа.

Республикымнай кооператорнууд 1974 онииие һайн дүнгүүдтэйгээр түгэсхөө.

Худалдан абагшадые мүнөө сагай эрилтын ёһоор хангаха, ажалай түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ талаар наймаалагшад ехэ хүдэлмэри ябуулна гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Өөрынгөө дураар эд бараа шэлэн абаха шэнэ аргые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ талаар республикымнай наймаанай эмхинүүд ехэ ажал ябуулна. Городууд, хүдөө нютагуудта бии байгаа бүхы магазинуудай 37 процентнь шэнэ аргаар хүдэлнэ.

Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд, олон тоото наймаалагшад малшадые хэрэгтэй эд бараагаар хангаха хэрэгтэ гол анхаралаа табидаг болонхой. Республикын колхоз, совхозуудта ажаллажа байгаа 20 мянган малшадые 110 автолавка хангана. Автолавкын наймаалагшад холын гүүртэ, отарануудта ажалладаг малшадай хүлеэдэг хүндэтэй айлшадынь болонхой. Колоошод-наймаалагшад үнгэрэгшэ жэлдэ малшадта 8 миллион түхэригэй эд бараа наймаалаа, малшадай хэһэн 6 мянган захил дүүргэһэн байна. Холодильник, ковер, үнэтэй мебель, телевизор, мотоцикл болон бусад эд бараа малшад иланхаяа олоор захидаг юм. Холын малшадай хэһэн захилые саг соонь дүүргэхэ талаар аймагуудай худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд дары хэмжээ абадаг болонхой.

Кооператорнууд байгша оной үбэлжэлгые хараадаа абажа, малшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгые комплексно аргаар эмхидхэдэг болонхой. Мүн наймаалагшын үдэр үнгэргэгдэдэг, һайндэрэй урда үдэрнүүдтэ болоһон баярай суглаанда хабаадалсаһан ажалай түрүүшүүлдэ бэлэгүүд түхеэрэгдэжэ, олоор наймаалагдана. Автолавкын наймаалагшад хэрэгтэй эд бараа малшадта наймаалхаһаа гадна, һонин номуудые абаашадаг, тэдэнэй хэһэн захил дүүргэдэг.

«Малшадта үдэр бүриин анхарал!» — гэһэн уряа доро автолавкын жолоошод ажалаа эмхидхэнэ. Тэдэнэй тоодо «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто наймаалагша Георгий Петрович Коломин ороно. Георгий Петрович Сэлэнгын райпотребсоюзда жолоошон-наймаалагшаар арба гаран жэлэй туршада ажаллажа, социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлһэн. Хэжэнгын райпогой автолавкын наймаалагша Осорма Очиржаповна Очиржапова, Яруунын райпотребсоюзай Ажалай Улаан Тугай орденто жолоошон-наймаалагша Цыден-Дамба Гармаевич Доржиев гэгшэд малшадта ехэ хүндэтэй болонхой.

Кабанскын, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай райпонууд, Прибайкалиин коопзверопромхоз, Первомайска, Хэнхолын сельпонууд ажалдаа амжалта туйлажа, республика дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар абаһан км. СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперацин эблэлдэлэй IX съездын делегат Александр Александрович Соболевой даадаг Кабанскын райпогой коллектив эд бараанай эрьесын жэлэй түсэб үнгэрэгшэ оной декабриин 23-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 432 мянган түхэригэй эд бараа хүн зондо худалдаа. Тус коллектив ажал хүдэлмэридөө түрүү онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлжэ шадаһанай ашаар имэ һайн дүн туйлажа шадаа. Эндэхи худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэйнгээ түсэб байгша оной декабриин 10-да дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 1 миллион түхэригэй эд бараа ажалшадта худалдаха социалис уялга абанхай.

Ажалдаа онсо шалгардаг, нютаг нугадаа хүндэтэй наймаалагшад республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперацида олон. Дүрбэн жэлэй дүнгөөр социалис мүрысөөндэ онсо шалгарһан 200 хүдэлмэрилэгшэд «Совет эд хэрэглэгшэдэй кооперацин отличник», СССР-эй Верховно Соведэй Указаар 16 хүдэлмэрилэгшэд орден, медальнуудаар, 600 гаран хүдэлмэрилэгшэд «1973, 1974 онуудай социалис мүрысөөндэ илагша», 3 хүн «Э-дэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаа.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперацин ажал хүдэлмэридэ шиидхэгдээгүй асуудал, дутуу дунданууд ушарһаар. Урдаа табиһан зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлдэггүй коллективүүд үшөөл олон. 24 райпотребсоюз, 3 райпо жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Түнхэнэй, Мухар-Шэбэрэй райпотребсоюзууд, Загарайн райпо тэдэнэй тоодо ороно. Зарим магазинуудта хэрэгтэй эд бараан, эдеэ хоолой зүйл хомороор асарагдана. Хүгэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд дутагдалнуудһаа хахасахын тула тааруу хэмжээ хараалжа, тэрэнээ бэелүүлхэ уялгатай.

Ахын, Загарайн, Хүдэриин райпонуудта гүрэнэй зөөри үрихэ, элдэб дутагдал хэхэ ушар олон.

Капитальна барилгада һомологдоһон мүнгэн зөөриие буруугаар гаргашалха ушар Хурамхаанай, Хүдэриин, Захааминай райпонуудта, Яруунын, Сэлэнгын райпотребсоюзда үзэгдэнэ. Энэ асуудалаар райпогой, райпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Республикымнай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгатай танилсаад байхадаа, урдань абаһан социалис уялгануудаа шэнэлжэ, табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид дүүргэхэ зорилго урдаа табяа.

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түрүүшын һара үнгэрбэ. Эд хэрэглэгшэдэй коопераци энэ хугасаада республикын ажалшадта 16,7 миллион түхэригэй элдэб эд бараа наймаалаа. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл 7 процент ехэ болоно. Эд хэрэглэгшэдэй кооперацин хүдэлмэрилэгшэд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна.

А. ИМЕНОХОЕВ,
Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ.

ДҮЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ ДОКУМЕНТНҮҮД

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй музейн залнуудай нэгэн дотор ородой түрүүшын революциин жэлнүүдтэ вождиин эрхилһэн ажал ябуулга, ажабайдал харуулагдана. Эндэнь хоёр улаан бүд һаа бии болобо. «1905 оной «генеральна репетици» хэнгүйгөөр 1917 ондо Октябриин революциин илалта туйлагдахагүй байгаа» — гэжэ нэгэ улаан бүд дээрэнь бэшээтэй. «Россидахи 1905—1907 онуудай революциин 70 жэлэй ой тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол нүгөөдэ дээрэнь бэшээтэй.

Ленин багшын зохёолнуудай гар бэшэгүүд, түрүүн хэблэгдэһэн номуудынь, большевик хуудаһанууд болон газетэнүүд, искусствын бүтээлнүүд революциин эхилһэн тухайда, тэрэнэй хяра бологшо Москвадахи зэбсэгтэ буһалгаан тухай, партиин олон түмэнэй дунда эрхилһэн ажал тухайда дэлгэлэнэ.

Ойдо зорюулагдажа, сал соо шэнэ шэнэ зүйлнүүд табигданхай. «1905 оной революци буугайнгаа һомонуудай утаан соогуур хүдэлмэрилэгшэд Ленин хоёрые нэгэдүүлбэ» — гэһэн хуушанай плакат бэсэрээ байна. «Юманите», «Работничеки вестник» болон бусад газетэнүүдэй номернууд. К. Либкнехт, Р. Люксембург болон баруун оронуудтахи революционно хүдэлөөнэй бусад ажал ябуулагшадай 1905—1907 онуудай революци тухай хэлэһэн үгэ эндэ хаража болоно.

Россидахи түрүүшын революци хадаа улас түрын ехэ удха шанартай байһан юм гээд КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Баруун болон Зүүн зүгтэхи революционно хүдэлөөе хүгжөөхэ хэрэгтэ энэ революциин үзүүлһэн хүсэ нүлөөн тухайда электрын гэрэлээр хүшагдаһан карта гэршэлжэ үгэнэ.

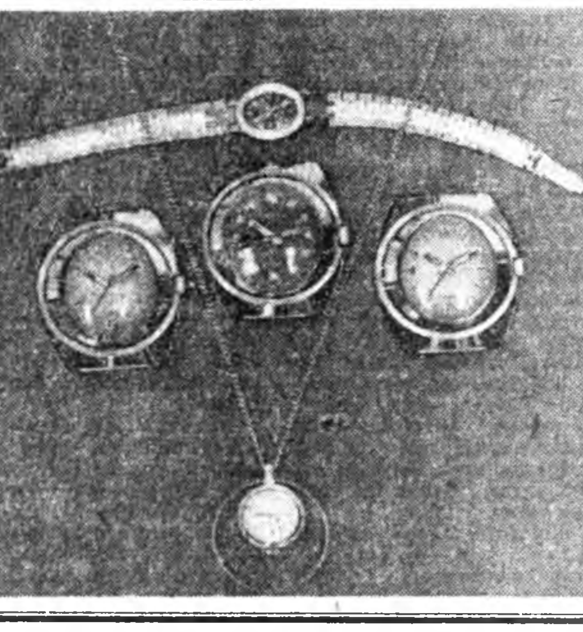
В. КНЯЗЕВ,
ТАСС-ай корр.

АРАД ЗОНДО—ЭД БАРАА

ЛЕНИНГРАДАЙ «Рассвет» гэжэ фирмын хүдэлмэришэд «Гаргаша багатайгаар ехэ, һайн шанартай продукци бүтээн гаргаха» гэһэн уряатайгаар ажаллана. Энэ предприяти эрэшүүлэй, хүүгэдэй самса, эхэнэрэй блуза оёдог. Тиихэдээ эдэнэй ассортиментые ходо ходо һэлгэдэг юм. 1975 ондо тус фирмэ даабариһаа гадуур 70 мянган самса оёхо гэһэн уялга абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү бригадануудай нэгэнэй хүтэлбэрилэгшэ Татьяна Смирнова арьбалһан материалаар оёдоһон самсануудые харуулжа байна.

ЯРОСЛАВСКА ОБЛАСТЬ. Угличска СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ часай заводой коллектив үнгэрһэн жэлдэ ажалай ехэ амжалта туйлаа һэн. Продукци гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, даабариһаа гадуур эхэнэрэй 27 мянган час бүтээһэн байгаа. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, заводой коллектив түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 4 миллион час бүтээхые уялгалаа.

Мүнөө болотор предприяти эхэнэрнүүдэй зүүдэг «Чайка» түхэлэй час бүтэдэг байһанаа. һаянай эрэшүүлэй сарбуутай час бүтээжэ захалба. Энэ заводой продукци дэлхэйн 30 гаран оронуудта эльгээгдэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1975 оной шэнэ зүйлнүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШОХОНООР

СЕССИ БОЛОБО

Хориин аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй ээлжээтэ сесси боложо үнгэрбэ. Сесси дээрэ «Аймагай арадай ажахые 1975 ондо хүгжөөхэ түсэб» (элидхэлшэ Т. Б. Балданова), «Аймагай 1975 оной бюджет ба 1973 оной бюджедэй гүйсэдхэл тухай» (элидхэлшэ С. А. Кандаков) асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр болоһон үгэ хэлэлгэндэ Дээдэ-Хүрбын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. Н. Хишектуев, Хориин леспромхозой директор В. М. Александров, Хориин райпогой түрүүлэгшэ Р. Б. Шангинов, Дээдэ-Тайлсын совхозой хоёрдохи отделениие даагша, аймагай Соведэй депутат М. Ф. Скворцов, аймсоведэй гүйсэдкомой гэгээрэлэй таһагые даагша Б. С. Шойнжонов, аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. Н. Бородин, Буряадай АССР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ А. Н. Хазагаев болон бусад үгэ хэлэбэд.

Аймагай Соведэй сесси хэлсэгдэһэн асуудалнуудаараа шиидхэбэри абаба.

АСУУДАЛДА ХАРЮУСАБА

Хориин аймагай Дээдэ-Тайлса тосхондо тугалай шэнэ байра баригдажа эхилһэн аад, монтажна хүдэлмэриин үнжагайрһанһаа боложо, үни саг соо ашаглалгада үгтэнэгүй. Тиимэһээ тус тосхоной бүлэг депутадууд «Бурсельхозмонтажай» ПМК-гай начальник Н. И. Шолиндо асуудал табиба. Һаяхан үнгэргэгдэһэн аймагай Соведэй сесси дээрэ нүхэр Шолин депутадуудай асуудалда харюу үгэбэ.

К. ЖАЛСАРАЕВ,
Аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь

Толилогдоогүй бэшэгэй мүрөөр

ЗОХИХО ХЭМЖЭЭН АБТАА

Манай штатнабэшэ корреспондент Г. Харченко 1972 оной сентябриин 2-ой номерто «Эгсэ эрьелтэ» гэһэн томохон корреспонденци газетэдэ толилуулагдаһан байгаа. Һүүлээрнь хоёр жэлһээ үлүүхэн болоод, тэрэл корреспонденциеэ дахин редакцида эльгээбэ. Тэрэнэйнь хоёрдохёо газетын хуудаһанда хэблэгдээгүйнь ойлгосотой юм ааб даа. Тиигэхэдээ Г. Харченко нэгэл корреспонденциеэ хоёр дахин газетэ толилуулха һэдэлгэ гаргажа, совет хэблэлэй ба журналистикын ёһо гуримуудые бүдүүлигээр хазагайруулһан байгаа.

Тус асуудалаар Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха консервын комбинадай партийна комитедтэ, КПСС-эй Октябрьска райкомдо газетын редакци хандаһан юм.

«Нэгэл корреспонденциеэ газетэдэ хоёр дахин толилуулха һэдэлгэ гаргаһан Г. Харченкын журам тухай асуудал мяха-консервын комбинадай заводоуправлениин партийна эхин организациин бюрогой заседанида харагдажа, тэрээндэ партийна зэмэ тохогдоо. Тус асуудалаар Г. Харченко мяха-консервын комбинадай парткомдо, КПСС-эй Октябрьска райкомдо уригдажа, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байгаа» гэжэ комбинадай парткомой секретарь Л. Скакалин, КПСС-эй райкомой секретарь А. Чунаев гэгшэд редакцида мэдээсэбэ.

Г. Харченкын бэшэһэн материалнууд саашадаа манай газетэдэ толилогдохоёо болибо.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

«МАХ МИТ!» — «БИДЭНТЭЙ ХАМТА ХЭ!»

БЕРЛИН. Жэл бүхэн ГДР-эй хото городууд болон тосхонуудай түхэл шарайда шэнэ шэнжэ оруулна: зоной ажаһуудаг районууд болбосон түхэлтэй болгогдоно, сэсэрлиг, паркнууд бии болоно, һургуули, хүүгэдэй саад, соёлой эмхи зургаанууд урган бодоно. «Мах мит!» — «Бидэнтэй хамта хэ!» гэжэ ГДР-тэ хоёр үгөөр нэрлэгдэдэг болоһон республикын ажалшадай хүдэлөөн энэ талаар ехэ аша габьяатай. Үнгэрһэн жэлдэ 4 миллион хүн энээндэ хабаадажа, түрэһэн газар нютагуудаа гоё һайхан, болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ сүлөө сагаа элсүүлһэн байха юм.

Энэ хүдэлөөе республикын бүхы заха булангуудта дэмжэнэ. Жэшээлхэдэ, ГДР-эй хойто нютагай Росток гэдэг ехэ хотын хүн зон мүнөө жэл сүлөө сагтаа 3 мянга тухай гэр байра заһабарилха гэжэ шиидээ. Тиигээд Эверсхаген болон Лихтенхаген гэжэ шэнэ районуудта таримал ногооной зоно байгуулха юм.

Хойто нютагайхидһаа урдахин гээгдэнэгүй. Тиин Лейпцигэй хүн зон 38 миллион маркын — нёдондонойхиһоо 30 процентээр ехэ материальна баялиг байгуулха гэһэн ехэ зорилго урдаа табинхай. «Мах мит!» гэһэн хүдэлөөндэ улам эдэбхитэйгээр оролсодог заводой коллективүүд энэ хэрэгтэнь тэдээндэ туһалха байна.

...Ямаршье хотын түхэл шарай ехэнхидээ тэндэ ажаһуудаг хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлһээ дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ ха юм. ГДР-эй ажалшад энээниие һайн ойлгоно, мэдэнэ. Тиимэһээ «Бидэнтэй хамта хэ!» гэһэн хүдэлөөн—социалис Эхэ оронойнмай һалбаран хүгжэлтэ, манай оролдосо хэшээлэй хэрэг мүн гэжэ үргэн ниитэ ажалшадай мэдэржэ байһые гэршэлэн харуулна.

ЧССР-эй ЕХЭ АМЖАЛТАНУУД

ПРАГА. ЧССР-эй арадай ажахые 1974 ондо хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан урэ дүнгүүд КПЧ-гэй XIY съездын шиидхэбэринүүдые болон табан жэлэй зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала оруулалта болоһон байна гээд ЧССР-эй Федеральна статистическэ соведэй эндэ тунхаглагдаһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Арадай ажахын түсэбэй гол даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдээ, тиихэдэ олохон һалбаринуудта үлүүлэн дүүргэгдээ. Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлһөөрр 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажалшадай дунда дэлгэрһэн ажалай ехэ эдэбхи ба үргэн далайсатай социалис мүрысөөн эдэ амжалта түйлаха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байха юм.

Урда тээхи жэлэйхитэй сасуулхада, 1974 ондо национальна олзо доход—5,5 процентээр, промышленна үйлэдбэри—6,2 процентээр, промышленностьда ажалай бүтээсэ 5,4 процентээр дээшэлээ. Тиин 1974 ондо ЧССР-тэ 110,1 миллион тонно шулуу нүүрһэн болон лигнит малтагдан абтаһан, 56 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэһэн, 8,9 миллион тонно шэрэм, 13,64 миллион тонно булад хайлуулагдаһан, 9,57 миллион тонно прокат үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлдэ баһа оронойхүдөө ажахышье амжалтатайгаар хүгжөө, иигэжэ хүдөө ажахы 1973 онойхиһоо 3 процентээр ехэ продукци үйлэдбэрилһэн байха юм. Мүн орон дотор хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ таряан—10,6 миллион тонно орооһон хуряагдаа.

Социалис оронуудтай хэдэг наймаанай эрьесэ—14,2 процент, розничнэ худалдаа наймаанай эрьесэ—7,5 процентээр ехэ болоо.

Экономикын хурдан түргэн, бата найдамтай хүгжэлтэ чехословак арадай ажабайдалай материальна, соёлой хэмжээе саашадань хүгжөөхэ нүхэсэл бии болгоо. Тиин арад зоной мүнгэн олзо доход, урда жэлэйхитэйнь сасуулбал, 1974 ондо 4,3 процентээр ехэ болоһон, экономикын социалис секторто һарын дундуур салин хүлһэн 3,4 процентээр дээшэлһэн байха юм.

ГАВАНАДА ХУРАЛДААН БОЛОБО

ГАВАНА. Хатуу бодосуудай физикын асуудалнуудаар Латиин Америкын оронуудай хуралдаан Кубын ниислэл хотын университедтэ нээгдэбэ. Латиин Америкын арбан оронһоо ерэһэн 300 тухай эрдэмтэн тэдээндэ хабаадана.

Февралиин 7 болотор үргэлжэлһэн энэ үргэн хуралдаан дээрэ магнетизмын теориин асуудалнууд, тэрэниие бодото байдалда яажа хэрэглэхэ тухай асуудал, мүн бусадшье шухала асуудалнууд хаража үзэгдэһэн байна.

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛНЭ

БУДАПЕШТ. Үнгэрһэн жэлдэ Венгридэ 3.470 мянган тонно булад, 2.410 мянган тонно прокат үйлэдбэрилэгдөө. 1973 онойхитой сасуулбал, металлургическа промышленностиин үйлэдбэриин хэмжээн 6 процентээр ургаһан байна. Гансал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар иимэ ургалта туйлагдаа бшуу. ВНР-эй металлургическа болон машина бүтээлгын промышленностиин министрэй орлогшо Й. Кочиш пресс-конференци дээрэ энээн тухай мэдүүлһэн байна.

ШАНГУУД БАРЮУЛАГДАА

ВАРШАВА. Немец фашис булимтарагшадһаа Дээдэ Силезиие Совет Армиин сүлөөлһөөр 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Катовицко воеводстводо болоһон баяр ёһололдо хабаадахаяа ерэхэдээ, ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек ПОРП-ын Катовицко воеводствын комитедэй орган «Трибуна работнича» газетын редколлегиин гэшүүдтэй уулзажа, улад зондо үргэнөөр мэдээжэ болоһон энэ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ правительствын үндэр шагнал барюулба. Тиихэдээ партиин программа бэелүүлгэдэ ажалшадые элсүүлэн хабаадуулха хэрэгые олондо мэдээсэжэ байлга шухала үүргэ дүүргэдэг гэжэ Э. Герек онсолон тэмдэглээ.

ХИЛЫН САНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ПАРИЖ

ХАНИ ХАРИЛСААГАА ХҮГЖӨӨХЭ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, Франциин Президент В. Жискар д-Эстэнэй Рамбуйедэ хэһэн уулзалгын үеэр Франциин, Советскэ Союзай хоорондохи бүхы харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ тухай хэлсэгдээ һэн гээд «Крезо-луар» гэжэ нэгэдэлэй директор Филипп Булэн мэдүүлбэ. Франциин промышленна энэ ехэ нэгэдэлэй делегациин бүридэлдэ орожо, тэрэ һаяхан Советскэ Союзаар ябаад бусаһан байна.

Советскэ Союз сооһуур ябажа, совет тусхай тушаалтадтай хэһэн уулзалгаараа сэдьхэлээ ханаһан байнабди гэжэ Ф. Булэн ТАСС-ай корреспонденттай хөөрэлдэхэдөө тэмдэглэбэ.

Франциин промышленна хүтэлбэрилэгшэдые СССР-тэ хүндэмүүшэ халуунаар угтаһан байна гэжэ Ф. Булэн мэдүүлээ. Советскэ Союз экономикоёо хүгжөөхэ ехэ арга боломжотой байна гэбэ. Манай хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбооной саашанхи арга боломжо ехэ юм. Тэрэниие хүгжөөлгэ — манай хамтын уг зорилго болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ТОКИО

Японой премьер-министр СССР-эй элшэн сайдтай уулзаба

ТАСС

Японой премьер-министр Т. Мики СССР-эй элшэн сайд О. А. Трояновскэтой февралиин 13-да эндэ уулзаа. Урда тээнь Т. Микиин эльгээһэн бэшэгтэ харюу болохо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй бэшэгые элшэн сайд Японой правительствын толгойлогшодо барюулба.

БЕЙРУТ

Тель-Авивай харата ябуулганууд

ТАСС

Февралиин 12-ой һүни Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүд хилэ шадархи Ливанай Рамия гэжэ тосхониие ехэ буугаар буудаба. Энээнһээ уламжалан, материальна ехэ гарза хохидол ушарагдаа.

Бейрудэй хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, февралиин 12-то Израилиин сэрэгэй катернууд Тир хото шадараар Ливанай уһа руу нэгэнтэ бэшэ нэбтэдэн ороһон байна.

ЖЕНЕВЭ

СЕССИ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ТАСС

Совет-американ саг үргэлжын зүбшэлэлгын комиссиин табадахи сесси эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

СССР-эй ба США-гай хоорондо 1972 оной майн 26-да баталагдаһан ракетэһээ хамгаалалта хэхэ түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай договорой, стратегическэ добтолхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха талаар зарим хэмжээнүүд тухай хэлсээнэй, мүн хоёр ороной хоорондо 1971 оной сентябриин 30-да баталагдаһан ядерна дайнай аюулые бага болгохо хэмжээнүүд тухай хэлсээнэй зорилгонуудые, гуримуудые бэелүүлгэдэ энэ комисси туһалха зорилготой байгаа.

БУДАПЕШТ

СҮЛӨӨЛЭЛГЫН ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ТАСС

Будапештые Совет Армиин сүлөөлһөөр 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо. ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь К. Немет, Венгриин бусад хүтэлбэрилэгшэд, хотын олониитын түлөөлэгшэд, аха дүү социалис оронуудай ниислэл хотонуудһаа ерэһэн айлшад суглаанай президиумдэ һуугаа.

Будапешт хотын Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ З. Сепвельди элидхэл хэхэдээ, 1945 оной февралиин 13-най үдэр Будапешт хотын хүн зондо баяр асарһан юм гэжэ тэмдэглэбэ. Венгриин арад зон дайн байлдаануудта хабаадаһан хүнүүдтэ ехэ баяр баясхалан хүргэнэ, Венгриин ниислэл хотые сүлөөлхын түлөө, венгер арадай һалбаран хүгжэхын түлөө ами наһаяа үгэһэн совет сэрэгшэдэй дурасхаалые ёһолон хүндэлнэ.

Венгриин сүлөөлэгдэһөөр 30 жэлэй ойн, ВСРП-гэй XI съездын хүндэлэлдэ ороной ажалшан арадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Партиин политика дэмжэн, Будапештын коммунистнууд дээшэлүүлэгдэһэн уялганануудые абажа, эдэниие амжалтатайгаар дүүргэжэ байна гээд З. Сепвельди хэлэбэ. СССР-тэй, аха дүү бусад социалис оронуудтай хани барисаагаа харилсаа холбоогоо саашадань бэхижүүлхын түлөө манай ороной ажалшан арад оролдоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Москва хотын делегациин толгойлогшо Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Энэ үдэртөө Москва хотын делегаци Венгриин, Советскэ Союзай хани барисаанай бүлгэмдэ хүрэһэн байна.

АДДИС-АБЕБЭ

Эфиопидохи байдал

ТАСС

Эфиопиин ЭНА гэдэг информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Эритрей провинцидахи Асмар гэжэ захиргаанай түбтэхи байдал заһаржа байна. Гүрэнэй бүхы эмхи зургаанууд, хотын транспорт, магазинууд хүдэлнэ. Эдеэ хоолой зүйлнүүд, хүн зондо шухала хэрэгтэй эдлэл хэрэгсэлнүүд кишэ асарагдана. Эфиопиин сэрэгэй захиргаанай политика буруушаагшадай һүүлэй үдэрнүүдтэ Асмарта харата ябуулгануудые хээшье һаань, хотые уһаар хангалга гуримшуулагдаа. Тэһэлэгдэһэн электростанци заһагдажа байна. Уданшьегүй энэ хото электрын элшэ хүсэтэй болохо юм.

НЬЮ-ЙОРК

КАНАВЕРАЛ ХУШУУНДА

ТАСС

Флорида штадтахи Канаверал хушуундахи Дж. Кеннедиин нэрэмжэтэ замбуулинай ниидэлгэнүүдэй түбтэ, Хьюстондахи (Техас штат) Л. Джонсоной нэрэмжэтэ замбуулинай жолоодогодог онгосонуудай түбтэ совет ба американ мэргэжэлтэд, космонавтнууд байгша оной июль һарын тэн багта «Союз-Аполлон» гэжэ проектээр хэгдэхэ хамтын туршалгада бэлдэжэ байнхай. Авиациин генерал-майор В. А. Шаталов түрүүтэй бүлэг совет космонавтнууд хоёр хоногой турша соо «Аполлон» гэжэ замбуулинай онгосые ниидүүлхэ түхеэрэлгэнүүдтэй, аппаратуратай танилсаһан байна.

СССР-эй лётчик космонавт А. А. Леонов эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хамтын туршалгын бэлэдхэл хэжэ байһан американ мэргэжэлтэдтэ бүлэг совет космонавтнуудай үмэнэһөө баяр баясхалан хүргэбэ. «Союз» гэжэ замбуулинай онгосын, «Салют» гэжэ замбуулинай научна станциин туһаламжаар Советскэ Союзда хэгдэжэ байһан замбуулинай амжалтата шэнжэлгэнүүд тухай тэрэ хөөрөө.

Американ космонавтнууд пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хамтын туршалгада бэлэдхэл хэгдэнэ, «Союз-Аполлон» гэжэ проектээр хараалагдаһан ниидэлгэ саг соогоо үнгэргэгдэхэ байха гэжэ мэдүүлбэд.

Совет, американ космонавтнууд пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хэн хэнэйнгээ үгэ һайн ойлгохо байһанаа хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ элирхэйлэн харуулаа. «Хэн хэнэйнгээ хэлые һайн ойлгохобди», — гэжэ совет, американ замбуулинай онгосонуудай экипажнууд мэдүүлбэ.

ЛОНДОН

ХАРИЛСАА ХОЛБООГОО ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Англиин премьер-министр Г. Вильсонэй хани ёһоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошохоёо байһан ушар хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбооe улам үргэдхэн хүгжөөхэ байна гээд Англиин политическэ ажал ябуулагшад, олоноороо тоолоно.

Москвада болохо хөөрэлдөөнүүдэй үеэр хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаан улам үргэдхэгдэхэ байна гэжэ лейборис партиин национальна гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүд Р. Шорт мэдүүлээ. Промышленна хэдэ хэдэн барилгануудта хамтааран хабаадаха тухай хэлсээнүүд баталагдаха байна.

Англиин премьер-министрэй албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ошолго шахардуу шанга байдал саашадань һуларуулха, уласхоорондын худалдаа наймаае хүгжөөхэ арга олгохо байна гээд лейборис партиин национальна гүйсэдхэхэ комитедэй уласхоорондын комитедэй түрүүлэгшэ Я. Микардо мэдүүлээ.

• • •

Англиин Премьер-Министр Г. Вильсонэй албанай хэрэгээр СССР-тэ ошолго амжалтатай байха гээд этигэл найдаһанаа Англиин парламентын зүүнэй үзэлтэй 80 шахуу лейбористнууд мэдүүлнэ.

Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанда энэ һайнаар нүлөөлхэ байна гэжэ лейбористнуудай абаһан документ дотор хэлэгдэнэ. Худалдаа наймаагаа хүгжөөхэ арга боломжонуудаа зүбшэн хэлсэхэ ёһотойбди.

ТОЛИ

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ

- Аялга дуун зэдэлнэ.
- *Архиин хорон тухай.*
- ***Шүлэг, басни, шог.***

АЯЛГА

БЭЛИГТЭЙ ДУУШАН

Ямаршье, хэдышье сагта хүндэ аялга дуун яахын аргагүй хэрэгтэй ха юм. Бахархан баясахадаа, уйдэха гашуудахадаа заабол аялга хүгжэм гүнгинүүлжэ, сэдьхэлээ амаруулдаг шуу. Тиимэ дээрэһээ дуун хүнэй эгээ дүтын хани нүхэр шэнги һанагдана гээшэ. Арад зоной галаб удхые элирүүлэн харуулһан, сэжын оёорһоо уянгатан зэдэлһэн аялга хүгжэм хэды шэнээн һайхан бэ! Арадай дуун болоно зэдэлжэ, хүн зоной ажабайдалые шэмэглэн гоёолсоно бшуу.

Буряад дуунуудые гүйсэдхэжэ, хүнэй сэдьхэлдэ үргы сэсэг бадаруулха шэдигтэй, бэлиг шадабаритай дуушадшадтаа ходо баясажа, захил хэжэ байдаг заншалтайбди. Жэшээнь, Наталья Будаевае танихагүй хүн манай Буряадта үгы шахуу байха. Үндэһэн буряад дуунуудые гүйсэдхэхэдөө илангаяа бэрхэ, дуунай нюусые, хамаг баялигые, хухалга нугалбарине жэншэдгүй һайнаар мэдэнэ. Буряадай телевидени ба радиогой комитедтэ саг үргэлжэ бэшэгүүд орожол байдаг. Олонхи бэшэгүүдтэй танилсахада, республикымнай зүг бүхэндэ бэлигтэй бэрхэ энэ дуушанай уянгата ирагуу хоолой шагнаха дуратайшуул бии. Телевизорэй сэнхир экран дээрэ Наталья Будаевагай энеэбхилэд гэһэн сэбэр һайхан шарайе адаглан харахадаа гү, али радиогоор тэрэнэй дуулахые шагнахадаа, үнэн сэдьхэлһээ баясадагбди.

«Дуунай концертынгээ программада Наталья Будаевагай гүйсэдхэдэг дуунуудые заабол оруулхыетнай гуйнаб», «Наталья Будаевагай дуулахые бүхы гэр бүлөөрөө шагнадагбди. Одоол аятай зохидоор дууладаг юм. Нэгэ хэды дуу гүйсэдхэхыень ехэтэ гуйнабди»... Иимэ гуйлта бэшэгүүд дуушанай бэлигтэй бэрхэ байһые эли бодо гэршэлнэ. Олон түмэн харагшадта, шагнагшадта хани халуунаар угтагдажа, тэдэнэй гуйлтые дүүргэжэ байхаһаа дээмбэрэлтэй юумэн үгы бшуу.

Хэнэйшье мэдэһээр, Буряадай телевидени ба радиогой комитедэй арадай инструментнүүдэй оркестрэй дуушан Наталья Будаева үнэхөөрөөшье бэлигтэй. Хүн зондо баяр бэлэглэнэ. Залуу артистка зохёохы ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандажа, бэлиг шадабаряа ходо баяжуулжа, нарижуулжа байдаг.

Нэлэнхы уужам Яруунын басаган хизаар нютагайнгаа шэнжэ шанарые, үргы сэсэгэй хангалые халан абажа, аялга дуундаашье тэрэнээ шэнгээжэ шадана. Үшөө һурагуулида һуража байхадаа уран һайханай бүлгэмэй ажалда эдэбхитэйгээр ябалсажа, ирагуу гоё хоолойтой дуушан болохоор эрмэлзэһэн юм. Тиимэһээ Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида һурахаа ороо. Эндэ мэдээжэ композитор Чингис Павлов тэрэнэй дуулахые аяшархан шагнажа, хэды жэлһээ одоол бэлигтэй бэрхэ дуушан болохыень юрөөһэн гэхэ. Тэрэнэй дуулахые миндаһан дээрэ бэшэжэ абаад, республикын радиогоор дамжуулжа, энэнь саашанхи зохёохы ажалдань аймшагтай ехэ түлхисэ боложо үгөө бэлэй.

Бүгэдэнэй зүрхэ сэдьхэл уяруулма «Инагай дуун» гоёор зэдэлжэ, үшөө нэгэ бэлигтэй эхэнэр дуушанай ургаһые мэдүүлээ һэн. Хүгжэмэй училищида һуража байхадаа Наталья Будаева радиогой оркестртэ дуулажа, Монголдо гастрольдо ошоһон юм. Дуунай бүхы шанар шэнжые тэрэ һайн мэдэнэ. Уйдхар гунигтай, сортоотой солгёо аялгатай, шогууша хүхюун удхатай дуунуудые ямаршьегүй адли тэгшээр гүйсэдхэжэ, хүн зоной сэдьхэлые баясуулжа шадана. Эгээ шухалань гэхэдэ, дуун бүхэндөө үнэн сэдьхэлһээ нямһал зөөлэнөөр хандажа, тэрэнэй удхые гүйсэд һайнаар гаргахые оролдоно. Үшөө нэгэ талань юуб гэхэдэ, артистка бэеэ барижа шадана, үлүү һарюу хүдэлсэ хэнэгүй. Дуунай гол түлэб удхые, шанар шэнжые баримталжа дуулана.

Оркестртэ долоон жэлдэ хүдэлхэ үедөө репертуараа нилээд баяжуулаа, өөрын онсо маяг шэнжэ оруулаа. Буряад арадай, мүн манай оронoй бусад арадуудай дуунуудые адли тэгшээр гүйсэдхэнэ. Тэрэшэлэн буряад композиторнуудай найруулһан дуунуудта тон нариинаар, харюусалгатайгаар хандана. Шэнээр бэшэгдэһэн дуунь эгээ түрүүлэн агаарай долгиндо гаргажа, харгы замынь заяаха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэл. Нэгэдэхеэр, хүгжэмшын һанал эрмэлзэлые, дуунайнь маяг хэлбэрине дүүрэн удхалан гаргахые оролдоно. Тэрэнэй репертуарта Б. Ямпиловай, Ж. Батуевай, С. Манжигеевэй, Ч. Павловай, А. Андреевэй, Б. Цырендашиевай, Ю. Ирдынеевэй, мүн бусадшье авторнуудай дуунууд оролсоно. Зарим хүгжэмшэд Наталья Будаевагай дуулаха дуунуудые бэшэнэ. Дуушанай бэлиг шадабарине ехэтэ сэгнэжэ, тэрээндэ зорюулһан дуунуудые найруулна бшуу. Энэнь тон ехэ харюусалга, дуушанай оюун бэлигэйн ээ охин дээрэ ябаһые гэршэлнэ.

Жэшээнь, Ч. Павловай «Бү мартаарай», «Байгалай долгид», «Һаһанайм гуниг», үгышье һаа Ж. Батуевай «Хэжэнгын вальс», «Түрүүшын уулзалга» гэжэ олондо мэдээжэ дуунуудые ирагуу гоёор ханхинуулжа, хүн зониие хэды ехээр баясуулна гээшэб.

Наталья Будаева бэлиг шадабариингаа, маяг хэлбэриингээ талаар ирагуу уянгата дуушан юм. Тиимэһээ репертуартань ехэнхидээ ирагуу уянгата дуунууд ороно. Инаг дуран тухай, гуниг гашуудал тухай аялга зэдэлүүлхэдэнь, ээлүүдгүй уярха, бодолгото болохо ушартай байдагбди. Хизаар оронoй үзэсхэлэнтэ гоё байгаалида, ажалша бэрхэ хүнүүдтэ, байгаалиин онсо һайхан зүйлнүүдтэ зорюулагдаһан дуунууд мүн олон.

1972 ондо Буряадай телевиденеэр Наталья Будаевагай концерт дамжуулагдаһан юм. «Эхэ оронойм дуунууд» гэжэ тэрэ концертээ дэмы нэрлээгүй. Буряад дуунуудһаа гадна, башкир, татар, тува, грузин, осетин, азербайджан, яхад дуунуудые жэншэдгүй һайнаар дуулажа, олон тоото харагшадай магтаалда хүртэнэ бшуу. Һүүлээрнь республикын телевиденеэр «Монгол дуунуудые Наталья Бадаева» гүйсэдхэхэнь гэжэ дамжуулга боложо, олониие баясуулаа бэлэй.

Гэмшэлтэйнь юуб гэхэдэ, манай композиторнууд эстрадна дуунуудта анхаралаа багаар хандуулна. Мүнөө сагай байдалые харуулһан дуунууд олоор найруулагданагүй. Эстрадна дуунууд бэлигтэй дуушанай репертуарые баяжуулха бэлэй.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Наталья Будаева гансашье радиогоор, телевиденеэр дуунуудые гүйсэдхэнэ бэшэ, харин хүгжэмшэд болон поэдүүдтэй хамта республика соогуураа саг үргэлжэ ябажа, зүжэг наадаанда хабаадалсана. Үнгэрэгшэ зун телевизионно фильм-концерт буулгагдажа, Наталья Будаева тэрээндэ хабаадалсаа бэлэй. Телевизор харагшад энэ фильмые онсо һайшааһан байха.

Гадна япон кинематографистнууд Сибирь тухай баримтата фильм буулгажа, тэрээндэ Наталья Будаева хабаадалсаһан юм.

Сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө бэлигтэй дуушан ходоодоо хани халуунаар хандажа, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Мүнөөнэй монгол композиторнуудай зохёоһон шэнэ дуунуудые артистка бэлдэжэ байна. Тэрэшэлэн залуу композитор Юрий Ирдынеевэй бэшэһэн, найруулһан шэнэ дуунуудай концерт мүн баһа бэлдэнэ. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, бэлигтэй дуушан олон тоото телевизор харагшадые, радио шагнагшадые баясуулха байха.

В. ЛАЗАРЕВ,
хүгжэм шэнжэлэгшэ.

Нарһан тужа соо
Намайе шамайе даллан,
Шэнэ гэрнүүд бодоно,
Шэнэ гудамжа болоно.
Улаан-Үдэ — ниислэлнай
Ургажал байна түргөөр.
Хаана хүрэтэр городнай
Хабтайха юм ааб даа?..

Б. ГАДЬЯНОВАЙ
фотоэтюд.

ТААБАРИНУУД

Алтан толи аргагүй
халуун,
мүнгэн толи мүргүй
хүйтэн.
(Наран, һара).

Эхилхэдээ,
Эритэ зэмсэг шэнги
годигор,
тэнхилхэдээ,
гуулин толи шэнги
пилагар,
барагдахадаа
бухын эбэр шэнги
дүхэгэр.
(Һара).

Түрсэлдэ түрсэлдэһөөр,
эриэгээ мүлигдэшоо
түлхигдэ түлхигдэһөөр,
эрьедэ хаягдашоо.
(Хайр).

Матамал модон,
сэхэлмэл модон,
үлхэмэл модон,
хабтагай модон,
хонинoй нооһон,
томомол дээһэн.
(Һэеы гэр).

Тоогүй олон зүүнинь
һабагшалха һүбэгүй,
Тоотой олон зүүдхэлынь
тоһотой амтан эдеэтэй.
(Хуша).

Аргагүй олон зэмсэг аад,
алаха хара үйлэтэй.
(Буу).

Б. НАМСАРАЙН.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ, ВЦСПС-тэ болон ВЛКСМ-эй ЦК-да. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай. «Үдэр ба һүнинүүд» Г. Клепиковэй статья. «Үһалагдадаг газарһаа ашаг үрэ ехээр абаха!» — «Загаский» колхозой механизаторнууд болон луговодуудай социалис уялга.

Хоёрдохи хуудаһанда «Бүхы юумэндэ алмалта түй... лаха» — Г. Клепиковэй статья. «Депутадай постнууд фермэнүүд дээрэ» — А. Ун... гаевай статья. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указууд.

Гурбадахи хуудаһанда «Монгол оронiие шэнжалэ... шэ» — Д. Улымжиев болон Б. Матхеевэй статья. «Эсэ... нэрэйнгээ дайшалхы ёһо за... шалаар» — Е. Голубевой корреспонденци. Түби дэ... хэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда «Үзэсхэлэн һайханда аб... хэлгэ» — Л. Неретинагай корреспонденци. «Хүүгэд б... ангай зулзагад» — Л. Лаб... ровагай корреспонденци. «Субботын үдэрэй хууд... һан».

БАСНИ

И. А. КРЫЛОВ

ХУЛГАЙДА ОРОҺОН ТАРЯАШАН

Харалган нэгэ намарай һүни
Хайрата Таряашанайда хулгай орожо,
Хана үһээень, шалыень шэнжэлэн,
Хамаг зөөриень һэнгэргүйгөөр
тонобо.

Хара дээрмэшэндэ һэшхэл гэжэ
Хаанаһаа байха бэлэй!
Баарһан тэрэ Таряашан
Баян хүн унтаһан аад, үглөөгүүр
Бараа хогшолгүй хооһон һэрэеэ һэн.
Бадарлаха туйлдаа тэрэ хүрөө һэн.
Хожом хэншье, бурхан зайлуул,
ингэжэ
Хооһондоо, нээрээ, бү ороһой даа!
Таряашан ехын ехээр муудажа,
Танил түрэлөө, хани нүхэдөө,
Хүршэнэрөө бултыень дуудажа:
«Хүшэр байдалдам туһалха арга
Хүндэтэ таанадтам бии гээшэ гү?» —
гэбэ.

Ерэһэн хүнүүд Таряашанда
Ехэл сэсэн зүбшөөл үгэнэ.
«Баян зөөритэй байһанаа ши
Баран зондо дэмы һайрхааш», —
Гэжэ үеэлэнь үнэн зүрхэнһөө
Гэмэрэн һагад хэлэбэ гэхэ.
«Амбаараа гэртээ тон дүтэ
Анханай табиха байгааш, худа», —
гэжэ
Хайрлаһан маяг худань үзүүлэн.
Халаг-хахы табижа оробо.

Хүршэнь эндэ бии боложс.
Хүнэй үгэ ябууд таһалжа:
«Аха дүүтэн, үлүү юумэ хэлэнэт, —
гэбэ. —
Амбаар дүтэ гү, холо гү — тэрэ
хамаагүй.
Хотошо зуудаг һайн нохойнуудые
Хорёон соогоо барнха байгааш.
Үлэгшэнэйлмин гүлгэд сооһоо
Үлүү һайниинь шэлэжэ абаарай.
Улаан нарай тэдэ амитадые
Уһанда шиихажа аланхаар
Хаяа хадхажа һууһан шамдаа
Харамнангүй үгэхэ байнаб».
Сэхынь хэлэхэдэ, түрэлхидынь,
нүхэдынь
Сэнгүй үнэтэ олон зүбшөөлнүүдые
үгөө.
Бодолгодо хатаһан хөөрхы
Таряашанда
Бодото хэрэгээр хэниинышье
туһалбагүй
Хашалан, зоболондо ороод байхадаа,
Хала барин, нүхэдтөө хамагаа
хэлэхэдэш,
Хэрэгтэ хэрэггүй зүбшөөл заабари
Хэдэн зуугаадаар гамгүй үгэхэл даа.
Харин туһаламжа үзүүлыт гэжэ
Хантантуулан хэлээд абахадаш,
Дүтынш эгээн эрхим хани нүхэдш
Дүлии, хэлэгүй болошоод байдаг.

Гунга ЧИМИТОВ
буряадшалба.

«Хабар дүтэлөө!» — гээд
Хашхарба хүхэ буха.
Һандайлжа һууһан
гэшүүһэниинь
Һалганахадал гэбэ.
«Дурлааб!» — гэжэ
хашхараад,
Дууһанда тиигэжэ
хөөрөөд,
Дурлаһан гансаяа
хүлеэжэ,
Дуугайхан болобо
шубуухан.

Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

Матвей ОСОДОЕВ.

ХҮДЭҺЭН ДЭГЭЛ

Шэнэ шүлэгүүдһээ

Халсарһан энэ хүдэһэн дэгэл
Хэндэшье мүнөө хэрэггүй,
Халсарһан энэ хүдэһэн дэгэл
Хүнэй бэеые хүлшөөнэгүй.
Үүдэн ханын модон һобойдо
Үни заяанай үлгөөтэй.
Үглөө бүри халсан хормойень
Үндөөд абана хүгшөөдэй.
Үндэмэ һайхан тамхинай үнэр.

Үнжэгэн тэрэ танил хүлһэн
Үншэн зүрхыень уяруулна,
Үлгыдэн баһа баясуулна.
Хуулирхуу бэринь нэгэтэ ингэжэ
Хадам эжыдээ уурлаа:
— Ахир дэгэлшни ноохо үрьежэ.
Айл гэрыемнай бузарлаа!

Гэдэргэнь бодохо ухаагүй
Гэнэн хонгор бэриндээ
Хүгшөө бүри сухалдаагүй,
Хүбүүндээ гомдоо, хүбүүндээ.
Нойргүй үеын хани болоһон
Нэхы энэ хүдэһэн дэгэл
Хорото дайнда алдалан унаһан
Хайрата нүхэрэйнь гэгээн һүлдэл!

АРХИ ТУХАЙ СЭСЭН БОДОЛНУУД

«Архиин хүсэн аргагүй ехэ: ухаатайшье хүн аад, шангаар дуу дуулажа, хэмжүүргүйгөөр энеэжэ, үнгэржэ ерэхэдээ хатаржа байха, хэлэхээр бэшэ үгэшье хэлэхэеэ һанадаг ха юм».

(ГОМЕР).

«— Хайшан гэбэл уухаяа болихобши? — гэжэ архиншанһаа асууя. Би орондонь харюусахам: һогтуу байхадаа, юу хэдэгээ ходол һанаандаа оруула».

(ПИФАГОР).

«Архидалга гээшэ һайн дураараа үбэштэйрэлгэ юм».

(АРИСТОТЕЛЬ).

«Нэгэдэхи хундагаар ундаяа харяадаг, хоёрдохиһоо хүхидэг, гурбадахяараа сэдьхэлээ ханаадаг, дүрбэдэхиһөө — хиирэдэг».

(АПУЛЕЙ).

Уухаяа һанахадаш,
шалтаг олдохо,
Уулзалган, буян,
һайндэр болохо,
Милаангууд, түрэнүүд,
айлшье һалаха,
Мииншье уухаяа һанахаш.
Үбдөөд эдэгэхэдээ
сэржэмдэ,
Үнгын баяр — сэржэмдэш,
Аммалтаяа баранда
һайрха —
Архидахал арга байха».

(С. МАРШАК).

«Архи хадаа хүнэй махабадые муудахаана, ухаан бэлигые мохоо болгоно, бүлын жаргалые һалгаана, хамагһаа аймшагтай юумэниинь гэхэдэ, хүнүүдэй сэдьхэлые, үри һадаһые һалгаана».

(И.-В. ГЕТЕ).

ТОЛИ-ГЭРЭЛ БА ДААХИТАЙ НОХОЙНУУД

Нэгэ тосхоной гудамжаар боробтор зүһэтэй, ута ноохонойнгоо даахида дарагдашаһан нохой ишэ-тиишээ харасгаажа ябатараа, гэнтэ зогсошолой. Урдаһаань харабтар үнгэтэй, баһал ута ноохотой нохой хатаржа ябаба ха. Тэрэ хоёр үнгэ зүһэ ондоотойшье һаа, үүлтэрээрээ нэгэ байбад.

— Татхай, татхай! Юун гэһэн муухай зүдэг амитан дэлхэйдэ ябадаг юм. Ши зэрлиг амитан гүш даа? — гэжэ боробторынь хүрхирбэ ха.

— Зэрлиг гэнэ гүш? Би шамайе холоһоо харахадаа яа һарлаг, ядаруу амитан гү, али мухар ямаан ябана гэжэ бодоһомни, юрэдөө, зүдэг муухай нохой болоболши, — гэбэ харабтар нохойнь.

Уулзагша хоёр олоншье үгэ зуугаа хэлсэнгүй, наншалдаха тулалдахаар болошобод. Арсалдаанай эбэа дуулаһан, агнуурида ябадаг яһала сэсэн ухаатай, сэбэр бэетэй нохой хашаагай сааһаа булталзажа хараад, тэрэ хоёрто дүтэлбэ.

— Та хоёр нэгэ үүлтэрэй аад, ямар шалтагаан дээрэһээ арсалдаатай болошобот? — гэжэ энеэбхилбэ.

— Энэ бузар муухай нохой намайе зэрлиг амитан гэжэ хэлэбэл. Минии харахада, өөрөө бузарһаа бузар, үһэ даахидаа дарагдашаһан хара шүдхэр шэнги байна, — гэжэ хэлээд, харабтарынь боробтороо хазажа мэдэбэ. Боробторынь диилдэхэгүйб гэжэ бодоһондоо, харабтартаа аһаха зуураа хашхарба:

— Ши намайе яа һарлаг, мухар ямаан гэбэ гүш? Яа һарлаг, ядаруу ямааеыш харуулхаб даа, шамда!

— Нохой нэрэтэниие даахитай ноохоороо гутаажа ябана хаш, — гэжэ боробторынь ганиршаба.

— Зай, зай, бү дэмээрэгты! Наншалдаагаар наада саадые олохогүйт. Минии харахада, та хоюулаа ноохорхуу нэгэ үүлтэрэй хөөрхэйнүүд байнат. Өөһэдөө өөрыгөө бэеые харадаггүй байһантнай муу. Ябая! Манайда томохон толи-гэрэл байха, ошожо шэг шарайгаа, бэеынгээ тухэл харагты, танигты! Өөрыгөө нюдөөр харахадаа ойлгохол байхат, — гэбэ ангууша нохой.

ШОГ

Толи-гэрэлэй урда тобойлдоһон тэрэ хоёр нохой гайхахын ехээр гайхабад ха. Үһэ ноохондоо дарагдашаһан харашагүй муухай хоёр шэмээгүй болоод һуушабад.

* * *

Даахидаа дарагдаһан тэрэ хоёр нохой юун гэжэ бодоо хаб? Бү мэдэе. Хүнүүдэйшье дунда бэе бэедээ өөдэрхэдэг хүйхэршүүл байжашье магад. Теэд бэеэ шэмхэжэ үзэдэггүйнь гайхалтай.

Ф. БАЛДАЕВ.

Үнэн болоһон ушар

ШАЖАНАЙ МУХАР ҺҮЗЭГЭЙ ҮЛЭГДЭЛ

Мүнөө алишье нютагта ябахада, тон адлиханаар баригдаһан хэдэн олон сонхонуудтай, уужам һаруул гоё-гоё гэрнүүд бодожол байдаг. Энэ гоё байшан гэрнүүдэй зариманиинь хүнгэн олзо, ута «һолонготонуудай» хойноһоо ябагшадаар бодхоогдодог.

Яруунa нютагай нэгэ газарта зуунай хэдэн ута һолонготоор бодхоогдоһон нилээд дэнхэгэр гооронсо бии. Энэ гэрэй эзэнэй ба дархашуулай нэрэ обогые дурдаад яахаб, уншагшад, тухайлнал бэзэт. Тэрэ гоё гоо гооронсые эзэнэй хоол дээрэ барихаар хэлсэбэд. Гэрэй эзэн эхэнэр харуу байжа, үдын хоолдо абар табар хэршэмэл мяхатай хартаабха, капустаар шүлэ гаргажа хооллуулдаг байгаа. Энэ хожомоо үнэтэй сэнтэй болохол байха гэжэ өөһэд хоорондоо хөөрэлдэдэг байбад. Гэрэй хана бодхожо байхадаа, бревногой хоорондо хүбхэн табилгандаа, бревнодо таарууолжа хобоо хээд, тракторай зэд соргохониие зүүн хойто углууда, хойто ханаар гурбан газар табибад. Хэрэгтэй болоходонь абахаар тэрэ трубка модоор таглабад.

Гэр бүтэжэ, айл аймагаа урижа, шэнэ гэрээ толлобо. Харин дархашуулаа урибагүй.. Удаантшье болонгүй, нэгэ һалхитай һүни дархашуул үнөөхи трубкынгаа таглаадаһа абажархибад. Хабарай хара һалхин тэрэ нарин хоолойгоор «уу, уу, уу, шээ, шээ, хии, хии» гэжэ бүдүүн нарин боложо байжа хуугайлбад.

Үнөөхи хүгшэд долоон хоногой турша соо арай шамай үнгэргөөд, хуушан гэртээ зөөжэ оробод. Һүрдэхын ехээр айһан хүгшэд анхандаа хубараг ябаһан нэгэ мухар тархитай үбгэндэ ошожо, нэгэ шэл хара архяар сэржэм үргүүлээд, гэр соогуураа адисаар утаба. Һүни ошоод шагнахадань, үнөөхил хуугайлһан зандаа байба. Ивалгын дасан ошожо, лама «багшаһаа» абарал даншаг һураба. Хуба тархитай халзан лама томоотой янзаар шоо хаяжа үзөөд, юумэнэй гүйдэлтэй газарта шэнэ гэрээ табиһан байнат, тэрэ гэрээ удаан болгонгүй ондоо газарта урилха гээ. Зарлиг дуулаһан хүгшэн шоферой эриһэн соо мүнгэ түлөөд, харгын машинаар бушуу ерэбэ. Үбгэжөөл дархашуулда ошожо, болоһон ушараа бултыень хөөрөөд, тэрэ гэрээ ондоо газарта урилжа үгэхые гуйба.

Одоол манай гарта оробот гэжэ баярлаһан дархашууд тума ямба боложо, сүлөөгүй байнабди гэжэ олон табые шашабад. Бараг һайн сэн үгөө һаатнай, тарган хони гаргажа хооллуулаа һаатнай, болохо гэлдэбэд. Дархашуулай эриһэн сэнгээр тааража, гэрээ урилуулбад. Урилхадаа тэрэ хуугайлдаг зэдээ абажа хаяба. Тэрэнһээ хойшо муу абяан гарахаа болижо, хүгшэд амараа һэн.

Энэ ушарые харахада, шажанай мухар һүзэг үшөөл шэрэгүүсэлдэһээр лэ байна даа.

Д. ШИРАБОН.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Мульфильмнүүдэй программа. 10.35 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 11.05 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Торпедо» (3-дахи үе). 11.45 — Залуушуулда зорюулагдаһан хүгжэмтэ программа. 12.40—12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — Залуушуулда зорюулагдаһан хүгжэмтэ программын үргэлжэлэл. 13.55 — «Ан амитад цирк» (үнгэтэ). 14.30 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 15.00 — «Элүүр энхын булан» — эрдэм дэлгэрүүлхэ программа. 15.30 — «Очевидное — невероятное». Киногой шэнжэлэл. (үнгэтэ). 16.30 — «Музейнүүдээр ба выставкын залнуудаар». (үнгэтэ). Кусковой керамикын музей гэһэн дамжуулга. 17.00 — Киногой һонин. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00—19.10 — Забһарлалга. 19.10 — «13 стульев» телевизионно багахан театр (үнгэтэ). 20.20 — «Һайн шанартай эд бараа ехээр бүтээн гаргаха» (үнгэтэ) дамжуулга. 20.50 — «Искусствын мастернүүд. — Украинын оперой сценэ дээрэ». 21.35. — Бээ хүсэһэн хүнүүдтэ зорюулагдаһан мильтфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 22.05 — «Байгаали ба хүн» гэһэн дамжуулга (үнгэтэ). 22.35 — Экран дээрэ гараһаар 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Три товарища» гэһэн уран һайханай фильм. 23.50—24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Киногой һонин» — 02.00 — «Неждановай нэрэмжэтэ үйлсэдэ» (үнгэтэ).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1975 оной февралиин 15. 4-дэхи хуудаһан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-02338. Заказ № 0444